

บทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัย
ฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก
อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี

พันจ่าโทบุญยฤทธิ จอยเอกา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**The Roles in Disaster Prevention and Mitigation of Civil Defense Volunteers
in Haisok Subdistrict Administrative Organization Ban Phue District,
Udon Thani Province**

2CPO. Boonyarit Choyaka

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ บทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัคร
ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก
อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี

ชื่อและนามสกุล พันจ่าโทบุญยฤทธิ์ จอยเอกา

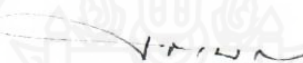
วิชาเอก การเมืองการปกครอง

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2560

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนศักดิ์ สายจำปา)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ นิยมไทย)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ บทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัย
ฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ
จังหวัดอุดรธานี

ผู้ศึกษา พันจ่าโทบุญฤทธิ์ จอยเอกา รหัสนักศึกษา 2558000283 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) บทบาทของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (2) ปัญหาและอุปสรรคในการแสดงบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (3) แนวทางในการส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชนในการเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 34 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

จากการศึกษาพบว่า (1) บทบาทของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้แก่ บทบาทด้านการฝึกอบรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย บทบาทด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย และบทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย (2) ปัญหาของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้แก่ 1) ปัญหาการขาดผู้ที่มีจิตสาธารณะที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 2) ปัญหาด้านบทบาทในการฝึกอบรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 3) ปัญหาเรื่องในเรื่องการขาดแคลนวิทยากรและการไม่ได้รับความร่วมมือในการเข้าฝึกอบรม 4) ปัญหาความประพฤติไม่เหมาะสมในระหว่างปฏิบัติหน้าที่และจำนวนของเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ 5) ปัญหาการขาดแคลนเวชภัณฑ์และสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ 6) ปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือในการปฏิบัติงานและการไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ (3) แนวทางการส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชนในการเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เพื่อทำให้เกิดความภาคภูมิใจในการทำหน้าที่ และการเร่งสร้างความมีจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่โดยเริ่มจากทุกภาคส่วนในสังคม

คำสำคัญ บทบาท การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ
จังหวัดอุดรธานี

Independent Study Title: The Roles in Disaster Prevention and Mitigation of Civil Defense
Volunteers in Haisok Subdistrict Administrative Organization
Ban Phue District, Udon Thani Province

Author: 2CPO. Boonyarit Choyaka; **ID:** 2568001230; **Degree:** Master of Political Science;

Independent Study advisor: Dr. Pathan Suvanamongkol, Associate Professor; **Academic Year:** 2017

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the roles of civil defense volunteers, (2) to investigate the problems and obstacles in the roles of disaster prevention and mitigation of civil defense volunteers, and (3) to propose the ways to stimulate the public to become civil defense volunteers.

This study was a survey research. The interview was used as the research instrument. The sample of this research consisted of 34 civil defense volunteers. Data collected were then analyzed and categorized to summarize the results.

This research found that (1) the roles of civil defense volunteers are as follows: disaster prevention and mitigation training; order maintenance; victims' assistance; and rescue. (2) The problems and obstacles of civil defense volunteers are 1) lack of public consciousness to become civil defense volunteers, 2) the roles of civil defense volunteers in disaster prevention and mitigation training 3) shortage of trainers and lack of cooperation in training, 4) improper conduct in the course of duty and inadequate number of staffs 5) shortage of medical supplies and supplies for helping victims, and 6) shortage of operational tools and insufficient knowledge of tool using. (3) The guideline to encourage the public to become civil defense volunteers are 1) the roles and duties of civil defense volunteers should be understood, 2) civil defense volunteers should offer their sacrifice for collective benefits and pride in duty, and 3) public consciousness should be promoted to local people starting from all sectors in society.

Keywords: roles, disaster prevention and mitigation, Haisok Subdistrict Administrative Organization,
Ban Phue District, Udon Thani Province

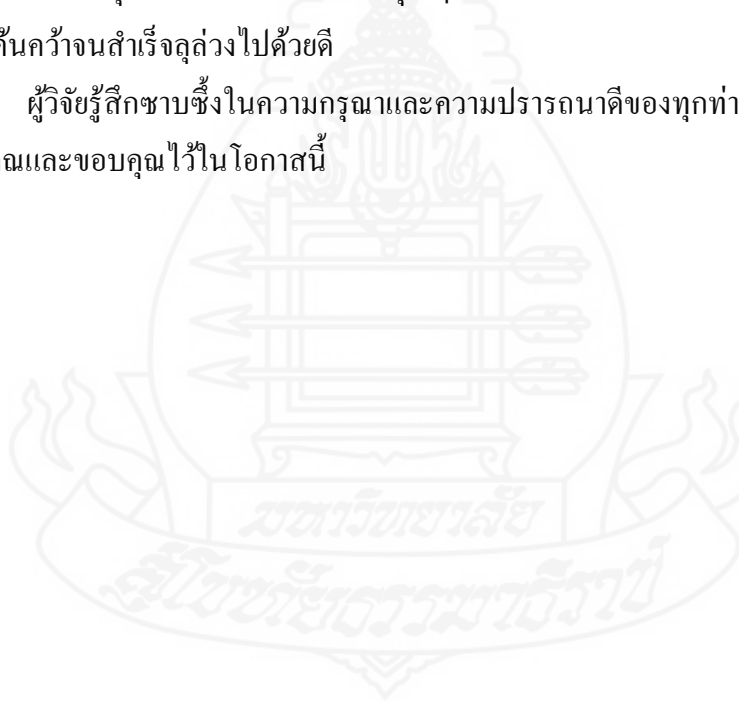
กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์แนะนำเป็นอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้รับความกรุณาช่วยเหลือในการปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาวิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ นายสาयนต์ บุญมาก นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหายโศก ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลหายโศก จำเอกบัณฑิต บรรดาศักดิ์ เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของค้การบริหารส่วนตำบลหายโศก ที่ช่วยประสานงานและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย และขอขอบคุณสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลหายโศกทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือและให้ข้อมูลในครั้งนี้ด้วยความเสียสละและเต็มใจ ขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ เพื่อนพี่น้องทุก ๆ ท่าน ที่ช่วยเหลือเป็นกำลังใจและกำลังกายในการศึกษาค้นคว้าจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ใน โอกาสนี้

บุญฤทธิ์ จอยเอกา
ตุลาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
กรอบแนวคิดการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	6
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	7
กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
การวิเคราะห์ข้อมูล	22
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทบาทด้านการฝึกอบรมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	23
บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย	26
บทบาทด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย	34
บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย	36
บทบาทด้านการมีจิตอาสาของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	39
สรุปการศึกษา	39
อภิปรายผล	43
ข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	56
ก แบบสัมภาษณ์	57
ข การเก็บข้อมูลวิจัย	61
ประวัติผู้ศึกษา	65

ณ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 2

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในอดีตประเทศไทยต้องประสบปัญหาการก่อการร้าย การแทรกแซงการปกครองของลัทธิคอมมิวนิสต์ รวมถึงภัยธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถกำหนดหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้น ที่ใดเมื่อไหร่ มีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด และในขณะนั้นรัฐบาลไม่มีกำลังบุคลากรที่เพียงพอในการจัดการกับภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ จึงได้มีนโยบายจัดตั้งหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขึ้นทั่วประเทศเพื่อฝึกอบรมประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยต่าง ๆ และเป็นกำลังสำคัญที่สามารถเรียกระดมกำลังเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น เพื่อปฏิบัติการกิจร่วมกับทางราชการในการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัย แม้ในปัจจุบันสถานการณ์ด้านความมั่นคงได้คลี่คลายลง แต่สถานการณ์ด้านสาธารณภัยก็ยังคงทวีความรุนแรงและมักจะเกินความสามารถของบุคลากรและเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทางราชการมีอยู่ในการจัดการกับภัยพิบัติเหล่านั้น

อปพร. หรืออาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เกิดจากความร่วมมือของภาคประชาชนที่มีจิตใจอาสาสมัครที่มีความพร้อมด้านกำลังพล และมีจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัยทั้งหลาย ให้พ้นจากภัยพิบัติต่างๆ ส่งผลถึงความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้ลดน้อยลงไป ทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการนี้ อปพร. มีความสำคัญอย่างยิ่งในการแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาล ดังนั้น เพื่อเชิดชูความสำคัญของ อปพร. ให้ปรากฏแก่ประชาชนโดยทั่วไป อันจะเป็นเครื่องเตือนใจให้ประชาชนได้สำนึกถึงความเสียสละ ความสมานฉันท์ความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี และความรับผิดชอบต่อสังคม ของ อปพร. ในการปฏิบัติงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเพื่อประเทศชาติ ทางราชการจึงได้กำหนดให้วันที่ 22 มีนาคม ของทุกปี เป็นวัน อปพร. ซึ่งถือเป็นผู้เสียสละที่ควรแก่การยกย่องในสังคมเป็นอย่างมาก เพราะผู้ที่ทำงานเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนได้ต้องเป็นบุคคลที่มีความเสียสละทั้งกำลังแรงกายไปพร้อม ๆ กับการทุ่มเทแรงใจในการทำงานที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัย และเนื่องจากสาธารณภัยเป็นสิ่งที่ไม่อาจคาดเดาได้ล่วงหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้นเมื่อใด รุนแรงหรือไม่ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจึงเป็นงานที่ต้องดำเนินการ โดยฉับพลันทันที และต้องดำเนินการแข่งกับเวลา การ

ดำเนินการยิ่งล่าช้าเพียงใดก็จะต้องยิ่งขยายทวีความรุนแรงขึ้น ฉะนั้น การเข้าปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ต้องพบความยากลำบากบางครั้งต้องเสี่ยงภัยถึงชีวิต โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ แต่ทุกคนก็ยังคงสมัครใจที่จะทำงานเพื่อชุมชนเพื่อสังคมโดยไม่เห็นแก่ความเหน้อยากจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนทุกท่านต้องทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของตน ทั้งนี้ เพื่อให้การทำงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยมีประสิทธิภาพและมุ่งมั่นพัฒนาการทำงานให้มีความทันสมัยแบบสากล

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี จะมีศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและมีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมกิจการ อปพร. ให้มีความเข้มแข็ง ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการและสั่งใช้ อปพร. ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก และทำงานในลักษณะควบคู่กับการสนับสนุนภารกิจงาน การพยาบาล การรักษาความปลอดภัย การจัดการจราจร และงานสนับสนุนอื่นๆ ตามที่ร้องขอ ซึ่งปัจจุบันสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ของศูนย์ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก มีทั้งหมดจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6 ของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเอาไว้คือ ร้อยละ 2 ของประชาชนในพื้นที่จึงกลายเป็นปัญหาที่ทำให้จำนวนสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีจำนวนน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดประกอบกับในสภาพการณ์ในปัจจุบัน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศกยังคงมีการปฏิบัติที่ผิดพลาดทำให้การทำงานเกิดปัญหาขึ้นตลอดเวลาซึ่งเกิดจากความไม่เข้าใจในบทบาทของการทำงาน อปพร.

ดังนั้นผู้ทำวิจัยจึงศึกษาเรื่องบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี ว่ามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองในงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

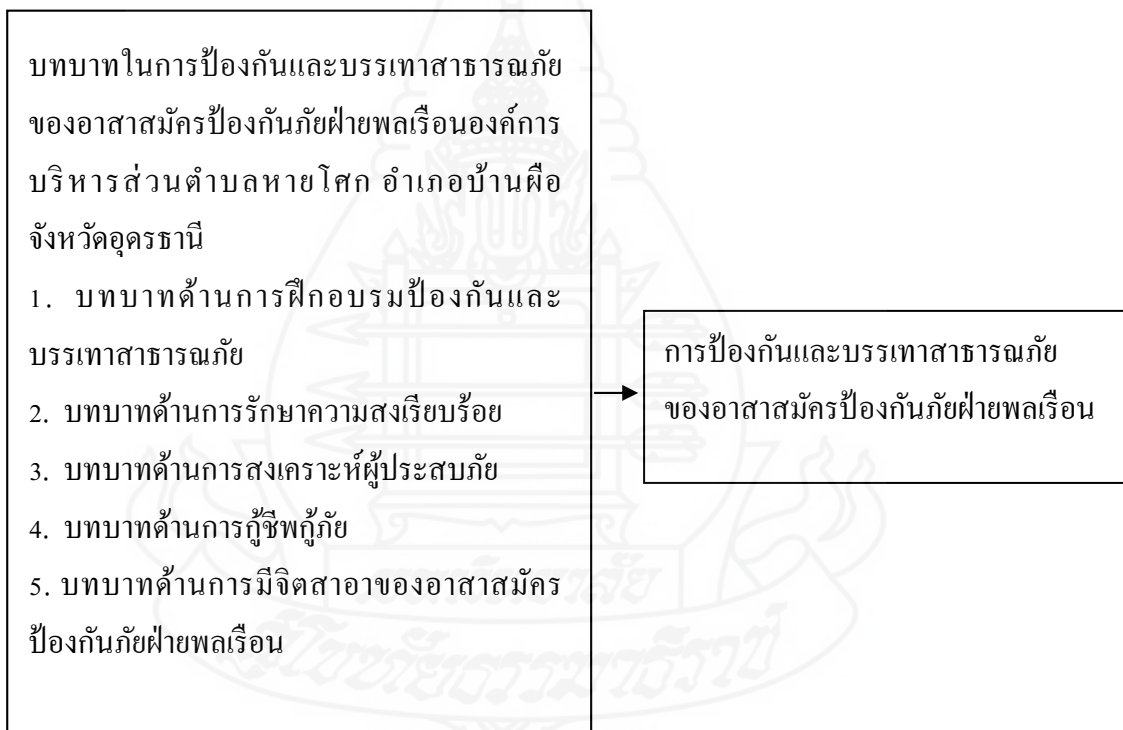
2.1 เพื่อศึกษาบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี

2.2 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการแสดงบทบาทอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชนในการเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตามโดยกำหนดตัวแปรตามตามบทบาทและหน้าที่ของอาสาสมัครป้องกันภัยที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 มาตราที่ 11 ไว้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ปัจจัยด้านบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ่อ จังหวัดอุดรธานี

4.1.1 บทบาทด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4.1.2 บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย

4.1.3 บทบาทด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

4.1.4 บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย

4.2 ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษา คือระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2560 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2560 รวมระยะเวลา 90 วัน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 บทบาทด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมายถึง สนับสนุนและจัดเตรียมกำลัง อปพร. ในการป้องกันภัยพิบัติต่าง ๆ หรืออุบัติภัยที่จะเกิดขึ้น ในพื้นที่การจัดเตรียมความพร้อมในการบรรเทาภัย การดำเนินการกู้ภัย บรรเทาภัย ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

5.2 บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย หมายถึง มีหน้าที่สนับสนุนและจัดเตรียมกำลัง อปพร. ในการรักษาความสงบเรียบร้อย การรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชน

5.3 บทบาทด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย หมายถึง หน้าที่สนับสนุนและจัดเตรียมกำลัง อปพร. ในการช่วยเหลือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฐมพยาบาลหรือการรักษาพยาบาลในเบื้องต้น การเคลื่อนย้ายผู้เจ็บป่วย และการช่วยเหลือฟื้นฟูหลังจากเหตุสาร์ภัยสิ้นสุดแล้ว

5.4 บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย หมายถึง มีหน้าที่เป็นหน่วยเผชิญเหตุ (First Responder Unit) ประจําองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประจําศูนย์อปพร. ปฏิบัติงานด้านการกู้ชีพกู้ภัยเบื้องต้นในกรณีเกิดภัยพิบัติหรืออุบัติเหตุทางถนน ให้การช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย และช่วยเหลือให้การปฐมพยาบาล รวมทั้งเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยอย่างปลอดภัย รวดเร็ว และถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถให้การสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่ หรือหน่วยงานข้างเคียงที่มีพื้นที่ติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว

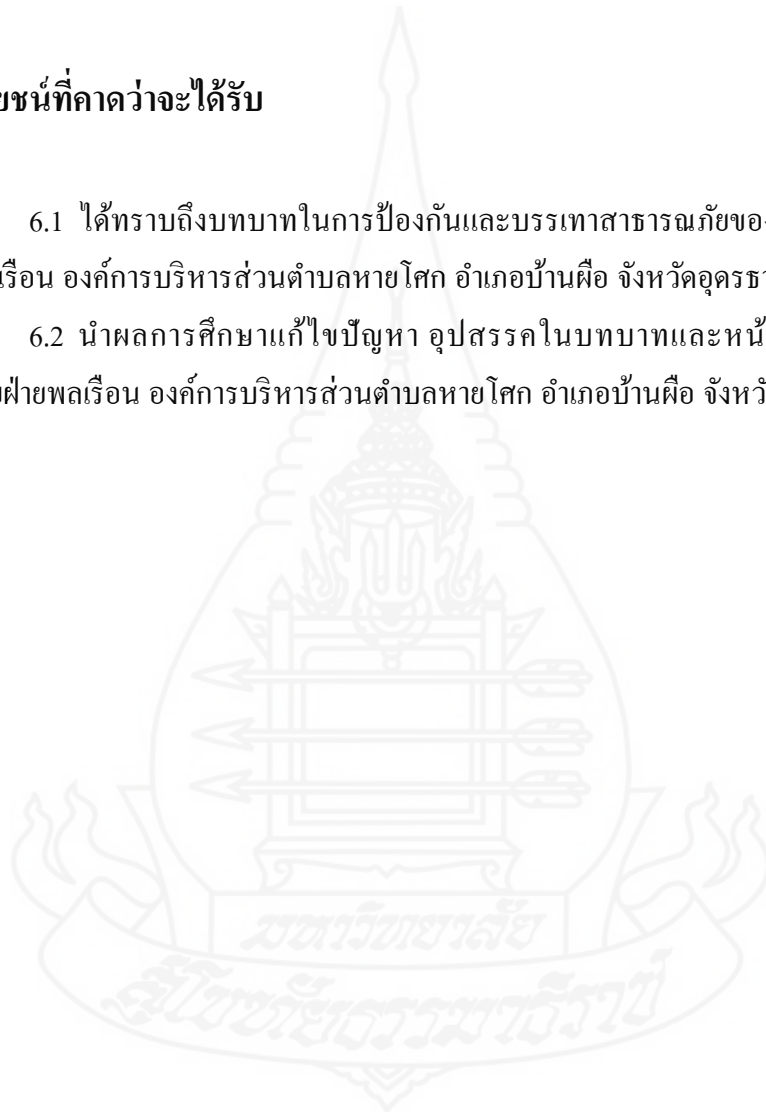
5.5 บทบาทด้านการมีจิตอาสาของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน คือ ผู้ที่เป็นอาสาสมัครภาคประชาชนที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละเพื่อช่วยเหลือ

ผู้อื่น ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา และพัฒนาสังคม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จึงเป็นการช่วยลดความเสี่ยงเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัยโดยเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว การปฏิบัติงานจึงต้องมีความตื่นตัวในการเฝ้าระวังภัยอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ทราบถึงบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี

6.2 นำผลการศึกษาแก้ไขปัญหา อุปสรรคในบทบาทและหน้าที่ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “บทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบรรเทาสาธารณภัย
2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบรรเทาสาธารณภัย

จากการที่สภาพแวดล้อมของโลกได้ถูกกระทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จนทำให้เกิดปรากฏการณ์สภาวะเรือนกระจก (Green House Effect) และปรากฏการณ์ เอลนีโน (El Niño) อันเป็นสาเหตุให้สภาพอากาศมีความแปรปรวนมากขึ้น จนก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ ที่ทวีความรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามลำดับ การที่จะบรรเทาสาธารณภัยเพื่อช่วยเหลือประชาชนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการภัยพิบัติที่ดีเพื่อมุ่งไป สู่การปฏิบัติในเชิงรุก (Proactive Approach) โดยจะต้องมีกิจกรรมที่มีศักยภาพในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นขั้นตอนและมีความต่อเนื่องกันทั้ง 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 **ขั้นก่อนการเกิดภัย** เป็นการปฏิบัติที่เน้นในเรื่องการป้องกันเพื่อลดผลกระทบและการเตรียมความพร้อม

1.2 **ขั้นระหว่างเกิดภัย** เป็นการปฏิบัติที่ต่อเนื่องจากขั้นก่อนการเกิดภัย โดยดำเนินการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

1.3 **ขั้นภายหลังเกิดภัย** เป็นการปฏิบัติการฟื้นฟูบูรณะการสูญเสียทรัพยากรของประเทศที่เป็นผลมาจากการเกิดสาธารณภัยนั้น เป็นสาเหตุที่สำคัญยิ่งของความล่าช้าต่อการพัฒนา

ด้านเศรษฐกิจ และจากการบริหารจัดการภัยพิบัติในช่วงเวลาที่ผ่านมายังมีปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนอีกหลายประการ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องยกระดับ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของบุคลากรที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นทฤษฎีที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม (อดิฉันท์ บัวภักดี, 2552) ทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮอริ์เบิร์ก (Herzberg) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เกี่ยวข้องและสามารถโยงไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมได้ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจให้ผู้นปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้นปฏิบัติงานจะปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้นปฏิบัติงาน เพราะเขาจะเพิ่มความสนใจในงานและมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นที่จะทำงานซึ่งเป็นการเพิ่มผลผลิตของงานให้มากขึ้นในทางตรงกันข้ามหากผู้นปฏิบัติงานไม่พึงพอใจในการทำงานก็จะเกิดความท้อถอยในการทำงานและทำให้ผลงานออกมาไม่มีประสิทธิภาพ ทฤษฎีดังกล่าวสอดคล้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของบุคลากรในองค์กร กล่าวคือถ้าบุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้ร่วมคิดตัดสินใจจะส่งผลให้บุคลากรในองค์กรเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในกิจกรรมมากขึ้น ทำให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาได้ นอกจากนี้ทฤษฎีการสร้างผู้นำก็มีความสำคัญ คือ ผู้มีอำนาจที่ดี (Positive Leader) มักจะนำการเคลื่อนไหวในการทำงานอยู่เสมอ ในขณะที่ผู้มีอำนาจที่ไม่ดี (Negative Leader) จะไม่มีผลงานที่สร้างสรรค์เลย การสร้างผู้มีอำนาจหรือผู้นำจะช่วยจูงใจให้บุคลากรเต็มใจที่จะทำงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เนื่องจากผู้นำเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจูงใจและรวมกลุ่มคน ดังนั้นทฤษฎีสองปัจจัยนี้จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร เพราะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือร่วมมือร่วมแรงกันในการทำงานอย่างมีคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของบุคลากรและผู้นำร่วมกัน ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมจะต้องมีผู้นำที่ดีอันจะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรได้

Rousseau (1977 อ้างใน ศุภวรรษ เชื้อเมืองพาน, 2557, น. 9) ได้เขียนสาระสำคัญของทฤษฎีการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยไว้ดังนี้

ประการที่ 1 การมีส่วนร่วมต้องตั้งอยู่บนฐานของเสรีภาพในการตัดสินใจว่าจะเลือกในการมีส่วนร่วมหรือไม่ ที่สำคัญจะต้องไม่มีใครเป็นนายใคร หรือเป็นนายแห่งชีวิตใคร

ประการที่ 2 กระบวนการมีส่วนร่วมนั้น จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและความสามารถที่พึ่งพาตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการตระหนัก รับผิดชอบในความสำคัญของการมีส่วนร่วมของตนเอง

สำหรับทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางจิตวิทยา รุสโซ เสนอแนะว่า “การเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ” เทคนิคในการก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม เช่น การกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจหรือการให้แรงเสริม จึงสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมทางจิตวิทยา ประกอบด้วย การตัดสินใจ การเกิดความรู้สึกผูกพันต่อกิจกรรมหรือเรื่องนั้น ๆ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

Weber (1987 อ้างใน ศุภวรรณ เชื้อเมืองพาน, 2557, น. 8) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการกระทำทางสังคม โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำของมนุษย์และให้คำจำกัดความการกระทำว่าเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งที่เป็นแบบเปิดเผยและลึกลับ ซึ่งบุคคลเป็นผู้กำหนดความหมายเป็นการส่วนตัว ซึ่งหมายความว่าตามแนวคิดของ เวเบอร์ เกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 ความหมายส่วนตัว เกิดจากการกระทำของบุคคลหนึ่งซึ่งสามารถเข้าใจได้จากการสังเกตโดยตรง

ลักษณะที่ 2 การเข้าใจสิ่งเร้า หมายความว่า ถ้าการกระทำของบุคคลไม่มีเหตุผล ก็อาจเป็นเพราะอารมณ์ การกระทำเกิดขึ้นโดยการเข้าไปมีส่วนร่วม มีความเห็นใจกัน ซึ่งพฤติกรรมและสถานการณ์เหล่านี้ อาจทำความเข้าใจได้ด้วยสติปัญญา ไม่จำเป็นต้องอาศัยแนวคิดทฤษฎี จุดมุ่งหมายขั้นสูงสุดหรือค่านิยมของผู้นำ อีกนัยหนึ่งการกระทำบางอย่างเกิดขึ้นจากแรงกระตุ้น การเข้าใจแรงกระตุ้นสามารถถือได้ว่าเป็นการอธิบายสาเหตุที่แท้จริงของการกระทำ เพราะว่าแรงกระตุ้นจะมีอยู่ในส่วนลึกของจิตใจของผู้กระทำ และสำหรับผู้สังเกตนั้นแรงกระตุ้นเป็นพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาพฤติกรรม นอกจากนั้น เวเบอร์ ยังกล่าวถึง การกระทำทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยการกระทำ 4 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 การกระทำที่มีเหตุผล เป็นการกระทำที่ใช้วิธีการอันเหมาะสมในอันที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่เลือกไว้อย่างมีเหตุผล การกระทำดังกล่าวมุ่งไปในด้านการเมืองเศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะที่ 2 การกระทำเกี่ยวกับค่านิยม เป็นการกระทำที่เหมาะสมเช่นกันเพื่อจะทำการค่านิยมสูงสุดในชีวิตมีความสมบูรณ์พร้อม การกระทำเช่นนี้มุ่งไปในด้านจริยธรรม ศาสนา และศีลธรรมเพื่อการดำรงไว้ซึ่งความเป็นระเบียบในชีวิตทางสังคม

ลักษณะที่ 3 การกระทำตามประเพณี เป็นการกระทำที่ไม่เปลี่ยนแปลงโดยการยึดเอาเป็นแบบอย่างพฤติกรรมที่ทำกันมาตั้งแต่อดีตเป็นหลัก การกระทำตามประเพณีไม่คำนึงถึงเหตุผล

ลักษณะที่ 4 การกระทำที่แฝงด้วยความเสนาหา เป็นการกระทำที่คำนึงถึงอารมณ์และความผูกพันทางจิตใจระหว่างผู้กระทำกับวัตถุที่เป็นจุดมุ่งหมายของการกระทำ การกระทำเช่นนี้ไม่คำนึงถึงเหตุผลอย่างอื่นใดนอกจากเรื่องส่วนตัว

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ประพันธ์พงษ์ ชินพงษ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ กล่าวคือ ต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และเหตุผลที่คนมาร่วมปฏิบัติการได้จะต้องตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่ม หรือในนามของกลุ่มหรือกระทำการผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

สันติชัย เอื้องประสิทธิ์ (2551) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคลากรเอง การที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้นผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

2.2 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

มณฑล จันท์แจ่มใส (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลจะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอดทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผน โครงการ การบริหารจัดการดำเนินงานตามแผน การเสียสละกำลังแรงงานของบุคคลตลอดจนวัสดุอุปกรณ์กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่

ประทุม สุวดี (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของบุคคล เกิดจากพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. เป็นบุคคลที่จะต้องมีความสามารถที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้มีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น จะต้องมีความสามารถในการค้นหาความต้องการ วางแผนการบริหารจัดการ การบริการองค์กรตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
2. เป็นบุคคลที่มีความพร้อมที่เข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ ผู้นั้นจะต้องมีสภาพทางเศรษฐกิจวัฒนธรรม และ ภายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมได้

3. เป็นบุคคลที่มีความประสงค์จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความเต็มใจสมัครใจที่จะเข้าร่วมเล็งเห็นผลประโยชน์ของการเข้าร่วม จะต้องไม่เป็นการบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วมโดยที่ตนเองไม่ประสงค์จะเข้าร่วม

4. เป็นบุคคลที่ต้องมีความเป็นไปได้จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้มีโอกาสที่จะเข้าร่วม ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้กับบุคคลในการตัดสินใจ และกำหนดกิจกรรมที่ตนเองต้องการในระดับที่เหมาะสม บุคคลจะต้องมีโอกาสและมีความเป็นไปได้ที่จะจัดการด้วยตนเอง

สำหรับลักษณะการมีส่วนร่วมของบุคคลโดยทั่วไปแล้ว ยังมีปัจจัยอีกหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษาสถานภาพทางสังคม อาชีพและรายได้ เป็นต้น

3. กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ดังต่อไปนี้

3.1 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 52 ก วันที่ 7 กันยายน 2550 โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นไป (มาตรา 2 กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป) มีสาระสำคัญ ดังนี้

3.1.1 ขอบเขต (มาตรา 3)

พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีขอบเขตการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ครอบคลุมเรื่องอุบัติเหตุภัยและอัคคีภัยด้วย โดยยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542

3.1.2 คำนิยาม (มาตรา 4)

1) สาธารณภัย หมายความว่า อัคคีภัย ภัยพิบัติ อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาด ในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อ สาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตราย แก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้ หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

2) ภัยทางอากาศ หมายความว่า ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ

3) การก่อวินาศกรรม หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สิน ของประชาชนหรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภคหรือการรบกวน ขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว ระบบการปฏิบัติงานใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคลอันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วน ทางการเมืองการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่หมายความรวมถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

3.2 คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) มีองค์ประกอบ (มาตรา 6) ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมด 23 คน โดยมีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ดังนี้

3.2.1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง

3.2.2 ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

3.2.3 อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการและเลขานุการ

3.2.4 ข้าราชการในกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

3.3 อำนาจหน้าที่ (มาตรา 7)

3.3.1 กำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

3.3.2 พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

3.3.3 บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ

3.3.4 ให้คำแนะนำ ปรึกษาและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.3.5 วางระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(มาตรา 11) ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ มีอำนาจหน้าที่

1. จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เสนอ กปก.ช. เพื่อขออนุมัติ ต่อคณะรัฐมนตรี
2. จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มี ประสิทธิภาพ
3. ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาคเอกชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ ให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภัยอันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจาก สาธารณภัย
4. แนะนำ ให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน
5. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในแต่ละระดับและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ กรมจะจัดให้มีศูนย์ ป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยขึ้นในบางจังหวัดตามความจำเป็น เพื่อปฏิบัติงานในจังหวัดนั้น และจังหวัดใกล้เคียง และจะให้มีสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดขึ้น เพื่อกำกับดูแลและ สนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัดหรือตามที่ผู้อำนวยการ จังหวัด มอบหมายก็ได้ (มาตรา 11) โดยให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตเดิมเป็นศูนย์ ป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยตาม พ.ร.บ. นี้ (มาตรา 57)

3.4 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กำหนดให้มีการจัดทำแผน 3 ระดับ ดังนี้

3.4.1 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทำร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละประเภท และหน่วยงานภาคเอกชน โดยต้องมีสาระสำคัญตามที่กำหนด เช่น แนวทาง มาตรการ งบประมาณ ในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และ แนวทางวิธีการในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของรัฐและ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบ

1) *แนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้ และจัดระบบการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการฝึกบุคลากรและ ประชาชน*

2) แนวทางในการซ่อมแซม บำรุง และฟื้นฟูแล้วนำเสนอแผนขอความเห็นชอบ จากคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และขออนุมัติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ (มาตรา 11 และมาตรา 12)

3.4.2 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จัดทำโดยคณะกรรมการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามประกาศใช้ ซึ่งแผนดังกล่าวต้อง สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และมีสาระสำคัญอื่น ดังต่อไปนี้ (มาตรา 16 และมาตรา 17)

- 1) การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โครงสร้าง และผู้มี อำนาจสั่งการด้านต่าง ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2) แผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย
- 3) แผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดให้มี เครื่องหมาย สัญญาณ หรือสิ่งอื่นใดในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือ จะเกิดสาธารณภัย
- 4) แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น
- 5) แผนการประสานงานกับองค์การสาธารณกุศล

3.4.3 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดทำโดย คณะกรรมการ ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธาน โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็น ผู้ลงนาม ประกาศใช้ ซึ่งแผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ และ มีสาระสำคัญอื่น ดังต่อไปนี้ (มาตรา 33 และ 34)

- 1) การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โครงสร้างและผู้ มี อำนาจสั่งการด้านต่าง ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2) แผนและขั้นตอนในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และ ยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 3) แผนและขั้นตอนในการจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณ หรือสิ่งอื่นใดในการ แจ้งให้ ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย
- 4) แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร

5) แผนการประสานงานกับองค์การสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานครให้หน่วยงานหรือบุคคลที่มีหน้าที่จัดทำแผนตามพระราชบัญญัตินี้ จัดทำแผนให้แล้วเสร็จภายใน สองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยระหว่างที่ยังจัดทำแผนไม่แล้วเสร็จให้ดำเนินการ ตามแผนที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา 56)

3.5 การบัญชาการ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของบุคคลดังต่อไปนี้

3.5.1 **นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย** (มาตรา 31 กรณีเกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง)

3.5.2 **รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย** เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีอำนาจควบคุมและกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไป ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและมีอำนาจบังคับบัญชาและสั่งการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงานและอาสาสมัครได้ทั่วราชอาณาจักร (มาตรา 13)

3.5.3 **ปลัดกระทรวงมหาดไทย** เป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บัญชาการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บัญชาการมอบหมาย โดยให้มีอำนาจบังคับบัญชาและสั่งการรองจากผู้บัญชาการ (มาตรา 13)

3.6 **การปฏิบัติ** เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ เจ้าพนักงานและอาสาสมัครในพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

3.6.1 **อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย** เป็น ผู้อำนวยการกลาง มีหน้าที่ป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักร (มาตรา 14)

3.6.2 **ผู้ว่าราชการจังหวัด** เป็นผู้อำนวยการจังหวัด รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในเขตจังหวัด (มาตรา 15)

3.6.3 **นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด** เป็นรองผู้อำนวยการจังหวัด มีหน้าที่ช่วยเหลือ ผู้อำนวยการจังหวัดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา 18)

3.6.4 **นายอำเภอ** (รวมปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำ กิ่งอำเภอ) เป็นผู้อำนวยการอำเภอ รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอ (มาตรา 4 ประกอบ กับมาตรา 19)

3.6.5 **ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่** (นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา และหัวหน้าผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งพื้นที่อื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง) เป็นผู้อำนวยการท้องถิ่น มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทา

สาธารณภัย ในเขตท้องถิ่นของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัด และผู้อำนวยการอำเภอตามที่ ได้รับมอบหมาย (มาตรา 4 ประกอบกับมาตรา 20)

3.6.6 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบในการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร (มาตรา 32)

3.6.7 ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ช่วยเหลือ ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยจะมอบหมายรองปลัด กรุงเทพมหานครเป็นผู้ช่วยปฏิบัติด้วยก็ได้ (มาตรา 35)

3.6.8 ผู้อำนวยการเขต ในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตรับผิดชอบ และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามที่ ได้รับมอบหมาย (มาตรา 36 และมาตรา 37)

3.6.9 เจ้าพนักงาน ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงาน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตรับผิดชอบ โดยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าพนักงานให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 39)

3.6.10 อาสาสมัคร ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีอาสาสมัครในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อช่วยเหลือ เจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการ มอบหมาย และตามที่กำหนดในระเบียบของกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 41)

3.6.11 องค์การสาธารณกุศล หรือบุคคลที่มาช่วยเหลือ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ในระหว่างเกิดสาธารณภัย สามารถช่วยเหลือหรือบรรเทาสาธารณภัยได้ตามที่ผู้อำนวยการหรือ เจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายได้มอบหมายภารกิจให้ (มาตรา 42)

3.7 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.4.1 เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่ง พื้นที่ใดให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น โดย ผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้อำนวยการท้องถิ่นในเขต อำเภอพื้นที่ของตนและในเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี (มาตรา 21 และมาตรา 22)

3.4.2 กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการ ท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา 21 ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว และกรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมี ความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอหรือผู้อำนวยการจังหวัด แล้วแต่กรณีเพื่อสั่งการ โดยเร็วต่อไป (มาตรา 22)

3.4.3 ผู้อำนวยความสะดวกในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกับหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกัน และ บรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น นั้น (มาตรา 23)

3.4.4 เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้น เพื่อระงับภัยนั้นแล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยความสะดวกท้องถิ่นเพื่อส่งการต่อไป และในกรณีจำเป็น เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้ (มาตรา 24)

3.4.5 กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดสาธารณภัย เพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือ เมื่อมีผู้อำนวยความสะดวกอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงาน มีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินนั้น ออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามเจ้าพนักงาน มีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความ จำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว (มาตรา 26)

3.4.6 ให้ผู้อำนวยความสะดวกในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น และทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐานพร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู (มาตรา 30)

3.4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในพื้นที่กับหน่วยทหารในการบริหารจัดการสาธารณภัย (มาตรา 46) กำหนดให้หน่วยทหารเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทาแผนและกรณีเกิดสาธารณภัยขึ้น หากต้องมีหน่วยทหารเข้าร่วมดำเนินการ กำหนดให้ต้องจัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยความสะดวกจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้อำนวยความสะดวกกรุงเทพมหานครกับผู้บัญชาการทหารในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นกรณีการสั่งการของนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัชร พัทธวงษ์วานิช (2551) จากการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครกู้ภัยมูลนิธิร่วมกตัญญูในการปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็น

อยู่ในระดับเห็นด้วยมากด้านการดำเนินงาน ช่วยเหลือเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา ด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการองค์กรและด้านบุคลากร ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อาสาสมัครกัญญมุนิธีร่วมกตัญญูที่มีระยะเวลาที่ได้ทำงานเป็นอาสาสมัครกัญญมุนิธีร่วมกตัญญูต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัย ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาสาสมัครกัญญมุนิธีร่วมกตัญญูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน และอาชีพหลักต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและ อุปสรรคในการปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครใน ภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ธิดารัตน์ รวยอบกลิ่น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารศูนย์ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ บุคลากรศูนย์ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ได้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าสำนักงานปลัด และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกัน บรรเทาสาธารณภัย จำนวน 40 คน กลุ่มที่ 2 ได้แก่ สมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัด พิษณุโลก และได้ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมทวนเพื่อเพิ่มศักยภาพสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน 171 คน รวมประชาชนในการศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 211 คน ผล การศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การ บริหารส่วนตำบลวังทอง ในด้านปัจจัยด้านการบริหารจัดการของศูนย์ ฯ ประกอบด้วย ด้าน โครงสร้างของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พบว่ามีปัญหาและอุปสรรค โดยรวมอยู่ใน ระดับน้อย ด้านบุคลากร (เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัย) ด้านงบประมาณ และ ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ของศูนย์ ฯ พบว่า มีปัญหาและอุปสรรค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขพบว่า บุคลากรเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานป้องกัน จำนวนงบประมาณในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก อปพร. มีไม่เพียงพอ นอกจากนั้นยังประสบปัญหาด้านเครื่องมือสื่อสารมีจำนวนไม่เพียงพอขาด ความชัดเจนทั่วถึงในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารผ่านหอกระจายข่าว ด้านสถานที่ตั้งของศูนย์ ฯ ขาด ความพร้อมสำหรับใช้ดำเนินจัดกิจกรรม จึงควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในการ ฝึกอบรม การจัดซื้อเครื่องมือสื่อสารวิทยุ และงบประมาณสำหรับก่อสร้าง/ ปรับปรุงอาคารสถานที่ สำหรับผลการศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่าย พลเรือน และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพล เรือน

โดยภาพรวมพบว่า มีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับประเด็นปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข พบว่าสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีความต้องการให้ศูนย์ ฯ จัดสวัสดิการต่าง ๆ และมีคำตอบแทนในการประชุม ต้องการให้ศูนย์ ฯ จัดชุดเคลื่อนที่เร็วในการแจ้งข้อมูลข่าวได้ทันเหตุการณ์

สุนทร กลิ่นไม้ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการของประชาชนต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการของประชาชนต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ขั้นตอนเตรียมการ รองลงมาคือขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย และขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ โดยในขั้นตอนเตรียมการ ประชาชนต้องการให้ อบต. มีคำเตือนล่วงหน้าเกี่ยวกับการเกิดภัยธรรมชาติเพื่อจะได้เตรียมตัวป้องกันได้ทัน ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย ประชาชนต้องการได้รับความช่วยเหลือในการขนย้ายสิ่งของได้ทันท่วงที และขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ ประชาชนต้องการมีที่พักหรือศูนย์อพยพที่กระจายห่างรอกการฟื้นฟู ผลการเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความต้องการต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ .05

อรพิน พวงมาลัยและคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาการจัดการไฟฟ้าของ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าติ้ว อำเภอแม่จันจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลป่าติ้ว อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีศักยภาพในการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีการจัดการไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าติ้ว อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีการจัดการไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าติ้ว อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ดังนี้คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้าของประชาชน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการจัดการไฟฟ้าของประชาชน มีความสัมพันธ์ต่อศักยภาพการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีการจัดการไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าติ้วอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการศึกษาพบว่า ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าติ้ว อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้าในระดับมาก แต่ประชาชนส่วน

ใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการจัดการไฟฟ้าขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าตึง และชุมชนอยู่ในระดับน้อย

ประสิทธิ์ เวียงสงค์และคณะ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยของ เทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า

1. แนวทาง ด้านนโยบายที่ชัดเจน พบว่าเทศบาลตำบลกมลาไสยมีการกำหนดนโยบายด้านแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัย และผู้นำมีวิสัยทัศน์ เข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของงานด้านสาธารณภัย (มากกว่าร้อยละ 80) มีการจัดทำแผน หรือวางระบบการปฏิบัติการก่อนเกิดเหตุ (ร้อยละ 74) และที่ต่ำกว่าร้อยละ 70 คือ การแปลงนโยบายของรัฐบาลไปสู่แผนการปฏิบัติงานมีความเชื่อมโยงกับส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. แนวทางด้าน การบูรณาการแผนการจัดการของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เทศบาลตำบลกมลาไสย มีแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมีการฝึกซ้อมแผนเพื่อเตรียมรับสถานการณ์สาธารณภัยกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (มากกว่าร้อยละ 80) และ ที่ต่ำกว่าร้อยละ 70 คือ แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีความชัดเจน ในขั้นตอนการช่วยเหลือและปฏิบัติงานเมื่อเกิดสาธารณภัย

3. แนวทางด้าน การเผชิญเหตุและการกู้ภัย พบว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์สาธารณภัยขึ้น เทศบาลตำบลกมลาไสยสามารถเข้าควบคุมเหตุการณ์ได้ในทันที (มากกว่าร้อยละ 70) และที่ต่ำกว่าร้อยละ 70 คือ เทศบาลตำบลกมลาไสยมีการตั้งศูนย์บัญชาการ (Command Center) เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสาร

4. แนวทางด้าน การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชน พบว่าเทศบาลตำบลกมลาไสยมีอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และมีทีมกู้ภัยประจำตำบล (มากกว่าร้อยละ 80) ที่ต่ำกว่าร้อยละ 70 คือ เทศบาลตำบลกมลาไสยมีการปลุกกระตุ้นความคิดในการสร้างจิตสำนึกให้ตระหนักในเรื่องอันตรายจากสาธารณภัยให้แก่ประชาชนในพื้นที่

5. แนวทางด้าน การแก้ไขปัญหาระยะยาว พบว่าเทศบาลตำบลกมลาไสยมีแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัย (มากกว่าร้อยละ 80) มีการจัดสรรเงินไว้สำหรับการแก้ไขปัญหาสาธารณภัย (ร้อยละ 72) และที่ต่ำกว่าร้อยละ 70 คือ เมื่อเหตุการณ์สาธารณภัยผ่านพ้นไป เทศบาลตำบลกมลาไสยมีแผนการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะยาว ซึ่งหมายถึง การพัฒนาแบบยั่งยืนและสมดุล

ปรีวัตร ยมเกิด (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา

พบว่า พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยแยกเป็นรายด้านจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ แรงจูงใจทางสังคม แรงจูงใจในด้านเกียรติยศชื่อเสียง แรงจูงใจด้านความสำเร็จแห่งตน แรงจูงใจด้านร่างกาย ทางกายภาพ แรงจูงใจด้านความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ความพร้อมของผู้ปฏิบัติงาน ของเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างานควรมีความรู้และความเข้าใจ อย่างถ่องแท้สามารถสั่งการได้อย่างถูกต้อง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ของศูนย์ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก มีทั้งหมดจำนวน 182 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ในการใช้ศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ผู้นำของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หมู่บ้านละ 2 คน รวม 17 หมู่บ้าน จำนวน 34 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์ผู้นำของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หมู่บ้านละ 2 คน รวม 17 หมู่บ้าน จำนวน 34 คน แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์

2.2 การค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.3 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

3. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการสัมภาษณ์ไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 34 คน และจัดหมวดหมู่ของข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากเครื่องมือทั้งหมด ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การจัดหมวดหมู่ของข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้าน เพื่อนำมาสรุปผลการวิจัยในแบบการวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทบาทหน้าที่ของ อปพร.ที่ประกอบไปด้วยทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. บทบาทด้านการฝึกอบรมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
2. บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย
3. บทบาทด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
4. บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย
5. บทบาทด้านการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

หากจะพิจารณารอบทบาททั้ง 4 ด้าน กับข้อมูลที่ได้ทำการเก็บมาโดยการสัมภาษณ์ สามารถแบ่งหมวดหมู่และสรุปผลได้ดังนี้

1.1 บทบาทด้านการฝึกอบรมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เป็นบทบาทที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เป็นบทบาทที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ตามมาตรา ที่ 11 ข้อ 4 ระบุว่า “แนะนำ ให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน” ซึ่ง อปพร.นั้นต้อง ยึดถือและปฏิบัติตามที่ได้ระบุไว้ในกฎหมายดังกล่าว ซึ่งตัว อปพร.นั้นต้องไปเข้ารับการอบรมจาก หน่วยงานภายนอกมาก่อน เช่น จากสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หรือศูนย์ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต รวมถึงวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยซึ่งกระจาย อยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ และจากหน่วยงานเฉพาะทาง เช่น โรงพยาบาลซึ่งจะอบรมเรื่องการ ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ และค่ายทหารหรือตำรวจ ซึ่งจะอบรมเรื่องระเบียบแถว และการป้องกันตัวเอง และ อปพร. ที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วนั้นสามารถนำมาถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในทิศทางเดียวกันและเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่จะได้ช่วยกัน แก้ไขได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่า บทบาทในด้านการฝึกอบรมในการบรรเทา สาธารณภัยได้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เนื่องจากว่าในหน่วยงานได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และ ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพราะมีการประชุมของสมาชิก อปพร. เกือบทุกเดือน และจะใช้โอกาส

นี้ปรึกษาหารือกันและทบทวนความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับการอบรมมา ซึ่งที่ผ่านมามงานด้านการอบรมให้ความรู้ด้านบรรเทาสาธารณภัย กลายเป็นภารกิจหลักที่เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องปฏิบัติในขณะที่ไม่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น และการอบรมทุกครั้ง จะมีการประเมินผลการฝึกอบรมครั้งนี้เพื่อนำไปปรับปรุงในการอบรมครั้งต่อไปให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้ การปฏิบัติในการฝึกอบรมนั้น มีปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างมาก จากที่ได้ศึกษามา สามารถสรุปได้ ดังนี้

1.1.1 ปัญหาและอุปสรรค ในบทบาทด้านการฝึกอบรมในการบรรเทาสาธารณภัย มีดังนี้

1) จำนวนวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัยยังมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ เพราะใน อบต. หายโศก จะมีข้าราชการในตำแหน่งเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 1 ตำแหน่ง เท่านั้นทำให้ต้องหาวิทยากรจากภายนอกซึ่งจะเกิดปัญหา การไม่เข้าใจปัญหาด้านสาธารณภัยที่เกิดขึ้นใน ทำให้เกิดการขาดแคลนวิทยากรที่จะให้ความรู้ และไม่สามารถกำหนดวันเวลาที่แน่นอนในการอบรมได้ ทำให้ส่งผลถึงการรวมตัวเข้ารับการฝึกอบรมของ สมาชิก อปพร. จึงไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะในช่วงนั้นอาจต้องประกอบอาชีพทำมาหากินหรือเดินทางออกนอกพื้นที่จึงไม่ค่อยมีเวลาว่างในการฝึกอบรม ซึ่งปัญหานี้ ได้สะท้อนมาจากการสัมภาษณ์เป็นกรณีพิเศษ คือ

- นายสุรชัย นครธรรม ได้ให้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคที่สอดคล้องไว้ว่า “การบรรยายในการอบรมแต่ละครั้ง บางครั้งมีการอบรมหลายที่ในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และมีการอบรมต่อเนื่องเป็นระยะเวลาหลายวัน เช่นหลักสูตรทบทวน อปพร. ใช้เวลา 3 วัน และหลักสูตรจัดตั้งใช้เวลา 5 วัน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ วิทยากรในหน่วยงานนั้นมีไม่เพียงพอ จึงต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน อปพร. ที่อยู่ใกล้เคียง ทำให้ได้วิทยากรไม่มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสาธารณภัยในพื้นที่ และการอบรมเป็นเวลาต่อเนื่องหลายวันทำให้ สมาชิก อปพร. ไม่ค่อยให้ความร่วมมือเนื่องจากต้องทำมาหากิน ติดธุระบ้าง เดินทางไปต่างถิ่นบ้าง ทำให้เกิดความไม่พร้อมเพียงในการเข้ารับการอบรม ทั้งนี้ปัญหานี้ยังคงเป็นปัญหาทุกครั้งที่มีการจัดฝึกอบรม” (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

- นายจตุพล พรหมเทศ ได้ให้สัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับด้านการฝึกอบรมในการบรรเทาสาธารณภัย ไว้ว่า “บุคลากรส่วนมากไม่มีความรู้ความสามารถด้านการบรรเทาสาธารณภัยจนสามารถถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวได้ ซึ่งมาจากสาเหตุหลักๆคือ ไม่มีงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ที่จะเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้ในการจัดอบรมได้ นับเป็นปัญหาที่เร่งด่วนที่ อบพร. ตำบลหายโศกต้องรีบดำเนินการแก้ไข เนื่องจากงานด้านการฝึกอบรมด้าน

การบรรเทาสาธารณภัย เป็นบทบาทหลักๆที่ สมาชิก อปพร.ตำบลหายโศกต้องทำตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี” (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

2) สมาชิก อปพร.ตำบลหายโศก ยังไม่มีการทำคู่มือการอบรมการบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่างๆ เป็นมาตรฐานของ อปพร.ตำบลหายโศก เพื่อใช้ในการประกอบการอบรม คู่มือส่วนใหญ่เป็นคู่มือจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ไว้อย่างกว้างๆ เพื่อที่สามารถใช้ครอบคลุมได้ทุกพื้นที่ และเป็นความรู้ทางทฤษฎีเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำใช้ไปในทิศทางเดียวกัน แต่เวลาเกิดเหตุสาธารณภัยในพื้นที่ประชาชนต้องการ อปพร.ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็น ไม่ใช่มีความรู้แต่ไม่เคยลงมือปฏิบัติ ซึ่งถ้าได้มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานในด้านต่างๆ รวมทั้งมีการฝึกปฏิบัติ จะทำให้สมาชิก อปพร.ทุกคน สามารถนำไปฝึกฝน เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่ได้ ซึ่งถ้า สมาชิก อปพร. มีความรู้ความเข้าใจบทบาทและหน้าที่แล้ว จะทำให้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน และไม่ต้องจัดการฝึกอบรมทบทวนอีกครั้ง กรณีปัญหานี้มีผู้ที่ให้มุมมองไว้ชัดเจน ซึ่งได้แก่

- นางนฤมล ผิวเงิน ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไว้ว่า “ในการทำงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ควรจัดทำคู่มือเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกัน เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่างๆ ซึ่งในแต่ละพื้นที่อาจเกิดภัยต่างกัน ทำให้ต้องมีแนวทางที่แก้ไขต่างกันออกไปด้วย และการทำคู่มือให้แก่สมาชิก อปพร.ยังสามารถที่จะเป็นคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ ที่ใช้บังคับใช้ในการทำหน้าที่ของ อปพร. ซึ่งจะทำให้เวลาเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ จะได้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดขึ้น และเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน” (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

- ข้อเสนอแนะ ในปัญหาและอุปสรรคด้านบทบาทด้านการฝึกอบรมในการบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่

1. การประสานงานขอรับการสนับสนุนวิทยากรจากภาครัฐและภาคเอกชน ที่เป็นภาคีเครือข่ายของ อปพร.ตำบลหายโศก เพื่อใช้ในการพัฒนาสมาชิก อปพร. ให้มีความรู้ความสามารถที่จะสามารถเป็นวิทยากรในการบรรยายงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย เพราะเป็นบุคคลในพื้นที่ที่สามารถนำความรู้ด้านการจัดการปัญหาสาธารณภัย เข้ามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับภัยที่เกิดในพื้นที่ได้

2. ควรเพิ่มคำตอบแทนในการปฏิบัติงานและมีสวัสดิการด้านอื่น ๆ ให้กับสมาชิก อปพร. ควรฝึกอบรมให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสมาชิก อปพร. ทุกคน เพื่อเป็นกำลังเสริมในกรณีเกิดภัยพิบัติ โดยเน้นหลักสูตรเชิงปฏิบัติการ ควรจัดหาสมาชิก อปพร.เพิ่มขึ้นและให้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นประจำทุกปี เพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน และ

กำหนดการฝึกอบรมไว้แต่เนิ่นๆ เพื่อให้สมาชิก อปพร. จะได้บริหารจัดการเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับช่วงฝึกอบรม จะได้มีสมาชิก อปพร. เข้าร่วมอย่างพร้อมเพรียงกัน ซึ่งไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมหลายครั้ง และเป็นการให้ สมาชิก อปพร. ได้มีโอกาสพบปะ พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งก่อให้เกิดความสามัคคีและการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะยิ่งขึ้น

3. ให้ สมาชิก อปพร. ตำบลหายโศก ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและจัดทำจัดทำคู่มือในการบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้ในการอบรมภายในและหน่วยงานภายนอก โดยคู่มือดังกล่าวจะต้องมีการปรับปรุงให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพราะเนื่องจากรูปแบบการบรรเทาสาธารณภัยมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามความทันสมัยของเทคโนโลยี และมีความรุนแรงขึ้น สมาชิก อปพร. ตำบลหายโศก จึงต้องศึกษาสถานการณ์ภัยพิบัติต่างๆ และช่วยกันระดมความคิดวางแผนป้องกันภัย การช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการฟื้นฟูเยียวยาผู้ประสบภัย และสามารถนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4. ให้สมาชิก อปพร. ตำบลหายโศก ศึกษาข้อมูลในคู่มือที่จัดทำขึ้น และอาจมีการสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยข้อมูลในการทดสอบนั้น มาจากคู่มือของหน่วยงาน เพื่อสร้างให้สมาชิก อปพร. ทุกคนให้ความสำคัญกับคู่มือที่หน่วยงานได้จัดทำขึ้น โดยมีการประเมินคะแนนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และจะได้ทราบถึงความเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง และลงมือปฏิบัติตามคู่มือได้อย่างถูกต้อง และเป็นการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ทุกคน ให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้ทันทั่วทั้งที่ หากเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้นมา

1.2 บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย

ศูนย์ อปพร. ตำบลหายโศก มีหน้าที่สนับสนุนและจัดเตรียมกำลัง อปพร. ในการรักษาความสงบเรียบร้อย การรักษาความปลอดภัย โดยการออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือถ้าเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน ให้มีพยานในการออกคำสั่งให้ อปพร. ออกปฏิบัติหน้าที่ โดยมีภารกิจ ดังนี้

1.2.1 **ดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้านโดยทั่วไป** และรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบการจราจรและกำหนดเขตพื้นที่ห้ามเข้า ในกรณีเกิดอัคคีภัย หรือภัยพิบัติอื่น

1.2.2 **สนับสนุนและหรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ** ในการป้องกันการโจรกรรม การก่ออาชญากรรมการชุมนุม และการก่อความไม่สงบ

1.2.3 **ร่วมควบคุม ตรวจสอบบุคคลที่น่าจะเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง**

1.2.4 **ร่วมควบคุมดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ประสบภัยและทรัพย์สินของ** ผู้ประสบภัย ในกรณีเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ

1.2.5 ร่วมดำเนินการรักษาความปลอดภัยต่อสถานที่ราชการ และบุคคลสำคัญใน
สถานการณ์การรักษาความมั่นคงของประเทศตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2.6 ร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความปลอดภัยกับฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะ ของแต่ละบทบาทหน้าที่ดังนี้

1) **ดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้านโดยทั่วไปและรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบการจราจรและกำหนดเขตพื้นที่ห้ามเข้า ในกรณีเกิดอัคคีภัย หรือภัยพิบัติอื่น** สมาชิก อปพร.ตำบลห้วยโศก มีหน้าที่สนับสนุนและจัดเตรียมกำลัง อปพร. ในการรักษาความสงบเรียบร้อย การรักษาความปลอดภัย โดยมีภารกิจการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้านโดยทั่วไปเป็นภารกิจที่ อปพร.ตำบลห้วยโศก เป็นฝ่ายสนับสนุนฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร หรือตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เพื่อให้ชุมชนมีความสงบสุข ทั้งในสถานการณ์ปกติ และในสถานการณ์พิเศษที่มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมทั้งความพร้อมหากได้รับการร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในชุมชน ทั้งนี้ต้องทำเป็นคำสั่งและลงนามของผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. จะทำให้สมาชิก อปพร.ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพราะงานในด้านนี้นั้นมีความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินขึ้นได้ เช่นมีคำสั่งให้ อปพร. ไปรักษาความสงบและอำนวยความสะดวกในงานบุญประจำปีของตำบล โดยมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยตำรวจจราจร ถ้าหากเกิดอุบัติเหตุรถเฉี่ยวชน จะทำให้เบิกค่ารักษาพยาบาลได้ตามกฎหมายกำหนด แต่ถ้าไปปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีคำสั่งใช้รองรับจะต้องเสียค่ารักษาพยาบาลเอง การรักษาสงบเรียบร้อยนั้น ความหากเกิดสิ่งผิดพลาดขึ้นมาจะได้มีกฎหมายรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของ สมาชิก อปพร.ซึ่งมีหลักฐานการสั่งใช้ อปพร. นั้นเอง

(1) **ปัญหาและอุปสรรค** ในงานด้านการดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้าน มีดังนี้

ก. **การปฏิบัติงานของ อปพร.** บางคนเป็นไปอย่างไม่สุภาพ เช่น การพูดจา การล่วงเกินทางร่างกาย จนบางครั้งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากเจ้าหน้าที่ด้วยกันและหรือประชาชน ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีเท่าที่ควร ซึ่งเกิดจากการไม่รู้จักหน้าที่และขอบเขตการปฏิบัติงานของสมาชิกอปพร.เอง ซึ่งทำหน้าที่เป็นแค่ผู้ช่วยเจ้าพนักงานเท่านั้น ถ้าไม่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เมื่อมีการทำเกินคำสั่งหรือหน้าที่ก็จะกลายเป็นปัญหาในการทำงานในที่สุด ผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับประเด็นดังกล่าว เช่น

(ก) นายฉลอง แก้วกำ ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า "การออกไปปฏิบัติงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การจราจร ส่วนใหญ่ทุกครั้งที่ประสบคือ การไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน เพราะคิดว่า อปพร. ไม่มีหน้าที่ที่จะทำงานในส่วนนี้ เวลาไปบอกกล่าวหรือตักเตือน ยังคงไม่เชื่อฟัง และอาจเกิดการโต้เถียงกันเกิดขึ้น จะกระทั่งอาจมีการทำร้ายร่างกาย เพราะประชาชนยังขาดความรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของ อปพร. ซึ่งทำหน้าที่เป็น ผู้ช่วยเจ้าพนักงานตามคำสั่งใช้ของผู้อำนวยการ ศูนย์ อปพร. และมีกฎหมายรองรับการทำงานอย่างถูกต้อง" (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

(ข) นายไพโรจน์ รongแขวง ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า "เจ้าหน้าที่บางท่าน ใช้อิทธิฤทธิ์ในการเป็นเจ้าพนักงานมากเกินไป จนแสดงออกมาในลักษณะที่ก้าวร้าวและก่อให้เกิดความรุนแรง บางครั้งมีการตีเครื่องตีแมลงกอสอลแล้วมาปฏิบัติหน้าที่ จึงทำให้ขาดสติยังคิดในการปฏิบัติงาน จนนำมาซึ่งปัญหาในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกิดผลเสียกับสมาชิก อปพร. คนอื่นๆ ที่ปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสม" (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

ข. ข้อเสนอแนะ ในปัญหาและอุปสรรคงานด้านดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้าน มีดังนี้

(ก) การเข้ามาเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน นั้นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างมากคือ ต้องมีจิตสาธารณะที่สูงกว่าอาชีพอื่นๆ ดังนั้น การคัดเลือกผู้ที่เข้ามาทำงานด้านนี้ จำเป็นอย่างมากที่จะต้องพิจารณาด้านจิตสำนึกของบุคคลเหล่านั้นอย่างเข้มข้น เพื่อให้การทำงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการทำประโยชน์เพื่อสาธารณะอย่างแท้จริง ฉะนั้นสมาชิก อปพร. ต้องรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตัวเอง ซึ่งถ้า อปพร. ปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือ และให้ความร่วมมือในการทำหน้าที่ของ อปพร.

(ข) เพิ่มบทลงโทษแก่ สมาชิกอปพร. ที่กระทำความผิด และใช้ความรุนแรงใน การปฏิบัติหน้าที่ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยปฏิบัติโดยเท่าเทียมกัน กรณี อปพร. กระทำผิดวินัยและเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือกิจการ อปพร. ให้ผู้อำนวยการ ศูนย์ อปพร. ที่ผู้นั้นสังกัดมีอำนาจสั่งให้ อปพร. ผู้กระทำความผิดพ้นจากสมาชิกภาพ โดย อปพร. จะต้องรักษาและปฏิบัติตามวินัยโดยเคร่งครัดดังต่อไปนี้

- สนับสนุนและดำรงรักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- ปฏิบัติตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้บังคับบัญชา โดยเคร่งครัดและสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ อปพร. ที่ตนสังกัด

- แต่งเครื่องแบบให้ถูกต้องตามระเบียบในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอดทนไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยและไม่หวังผลประโยชน์ใด ๆ เป็นการตอบแทน
- รักษาความสามัคคีในหมู่คณะและเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม
- ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี
- ไม่เสพสุราของมีนเมาในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่
- ไม่ใช้กริยาวาจาที่ไม่สุภาพต่อประชาชน
- ไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
- ไม่เปิดเผยความลับทางราชการ ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น

2) สนับสนุนและหรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการป้องกันการโจรกรรม การก่ออาชญากรรม การชุมนุม และการก่อความไม่สงบ เป็นงานที่ต้องสนับสนุนไม่ใช่งานหลัก ซึ่งงานดังกล่าวนี้ พบปัญหามากมาย จากการเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปปัญหาและอุปสรรคได้ ดังนี้

(1) ปัญหาและอุปสรรค ในงานด้านการสนับสนุนและหรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการป้องกันการโจรกรรม การก่ออาชญากรรม การชุมนุม และการก่อความไม่สงบมีดังนี้

ก. การแสดงตนของเจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลหายโศก บางท่านว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีการพกอาวุธและเรียกเก็บผลประโยชน์จากประชาชน ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดและบางครั้งไม่ยอมให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ บางครั้งเกิดการทะเลาะเบาะแว้งเกิดขึ้น ผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับประเด็นดังกล่าว เช่น

(ก) นายสุรัช นครธรรม ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า "การทำงานร่วมกับตำรวจ เป็นปัญหาในการควบคุมเจ้าหน้าที่ของ อปพร. ที่ชอบแอบอ้างตนเองเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีการพกพาอาวุธปืนซึ่งเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย และที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ได้มีการเรียกเก็บผลประโยชน์จากประชาชนทำให้ภาพลักษณ์ของทั้งตำรวจ และ อปพร. ตำบลหายโศก เสื่อมเสียควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน"(สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

(ข) นายสมบุญ ไชยเดช ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า "การทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น ทำให้เจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลหายโศก โดยเฉพาะอาสาสมัครที่เข้ามาช่วยงานใช้โอกาสที่ใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำความผิดเสียเอง เช่น ยาเสพติด การไม่ปฏิบัติตามกฎ

จรรยา เป็นต้น กลายเป็นปัญหาที่ อปพร.ตำบลห้วยโศก ต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยด่วน” (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

(2) ข้อเสนอแนะ ในงานด้านการสนับสนุนและหรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ในการป้องกันการโจรกรรม การก่ออาชญากรรมการชุมนุม และการก่อความไม่สงบมีดังนี้

ก. คัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่จะออกไปปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยต้องยึดหลักความถูกต้องและประสิทธิภาพการทำงานเป็นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในงาน อปพร.จะเพิ่ม ประสิทธิภาพของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นสมาชิก อปพร. นับได้ว่าเป็นผู้ที่เสียสละทุกคนปฏิบัติภารกิจด้วยใจ ไม่มีผลตอบแทนเป็นตัวเงิน มีศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ การยอมรับของสาธารณชนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญหากเมื่อใดสถาบัน อปพร.ได้อยู่ในพระอุปถัมภ์ หรือพระบรมราชินูปถัมภ์ หรือพระบรมราชูปถัมภ์ ก็จะสร้างพลังให้มวลสมาชิก อปพร. ได้มีกำลังใจยิ่งขึ้นที่จะอุทิศตนทำงานเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์อย่างสุดชีวิต

ข. สมาชิก อปพร. ต้องมีการคัดเลือกและมีการตรวจสอบประวัติ อย่างละเอียดเพื่อเป็นการป้องกันการใช้การทำงานเป็นการฉกฉวยบางอย่างที่ผิดกฎหมาย

ค. บัญญัติบทลงโทษที่รุนแรงกับ อปพร. ที่กระทำการโดยทำให้ชื่อเสียงของหน่วยงานเสียหายด้วยความตั้งใจ โดยใช้รูปของคณะกรรมการในการพิจารณาความผิด

3) ร่วมควบคุม ตรวจสอบบุคคลที่น่าจะเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นภารกิจที่ต้องทำงานควบคู่กับฝ่ายปกครอง เนื่องจาก บทบาทของ อปพร.ตำบลห้วยโศก เองนั้น ไม่สามารถที่จะเข้าไปตรวจสอบได้โดยตรง จึงต้องประสานไปยังหน่วยงานด้านการปกครองหรืองานด้านความมั่นคง เพื่อการทำงานให้ราบรื่นด้วยดี

(1) ปัญหาและอุปสรรค ในงานร่วมควบคุม ตรวจสอบบุคคลที่น่าจะเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง มีดังนี้

ก. มีการกระทำการตรวจสอบบุคคลโดยพลการจนทำให้บางครั้งมีการดำเนินคดีตามกฎหมาย สอดคล้องกับผู้ที่ให้ข้อมูล ได้แก่

ก) นายไพโรจน์ รongแขวง ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “การตรวจสอบบุคคลที่คิดว่าเป็นอันตรายต่อบุคคลอื่นนั้น เจ้าหน้าที่มักจะปฏิบัติโดยไม่รู้ถึงขอบเขตการทำงานของ ตนเอง จนทำให้มีการถูกฟ้องร้องหลายครั้ง และถูกดำเนินคดีก็หลายครั้ง จนทำให้งานในด้านนี้นั้น ทาง อปพร.ตำบลห้วยโศก ไม่นั่นให้ความสำคัญมากนัก”

(2) ข้อเสนอแนะ ในงานร่วมควบคุม ตรวจสอบบุคคลที่น่าจะเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง มีดังนี้

ก. ให้ความรู้แก่สมาชิก อปพร. ในเรื่องของขั้นตอนการปฏิบัติหากพบบุคคลที่คิดว่าเป็นอันตรายต่อบุคคลอื่น ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยด่วนเช่น ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ข. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานด้านการปกครอง และหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นการระงับเหตุในเบื้องต้น

4) ร่วมควบคุมดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ประสบภัยและทรัพย์สินของผู้ประสบภัยในกรณีเกิดภัยพิบัติต่างๆ เป็นงานที่คอยอำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้ประสบเหตุ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ที่เกิดกับประชาชนไม่ให้มีการไปซ้ำเติมความทุกข์ให้แก่ประชาชน

(1) ปัญหาและอุปสรรค ในงานร่วมควบคุมดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ประสบภัยและทรัพย์สินของผู้ประสบภัย ในกรณีเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ มีดังนี้

ก. เมื่อเกิดเหตุทุกครั้ง เจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลหาย โศก มีจำนวนไม่เพียงพอที่จะเข้าระงับสาธารณภัยและคอยดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ประสบภัย เช่น เวลาไฟไหม้บ้านเรือนของประชาชนเกิดการตื่นตกใจ และเกิดการ โกลาหลขึ้น ต่างคนต่างหนีเอาตัวรอด และขนย้ายทรัพย์สินสมบัติ ซึ่งที่ผ่านมามีผู้ประสบภัยและประชาชนช่วยกันดูแลเอง ซึ่งก็เกิดกรณีที่ทรัพย์สินสูญหายบ่อยครั้ง ซึ่งมีผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

ก) นายไสว ไชยชนะ ได้ให้ข้อมูลว่า “กรณีที่ประชาชนประสบภัยบางอย่างเช่น อุบัติเหตุทางรถยนต์ อัคคีภัย เป็นต้น มักจะเกิดความสูญเสียทางทรัพย์สินจากการลักขโมยภายหลังประสบเหตุบ่อยครั้ง โดยเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอที่จะเข้าไปช่วยดูแลในปัญหานี้”

ข) น.ส. สุจิตรา ชัยรัตน์ ได้ให้ข้อมูลว่า “ประเด็นดังกล่าวเกิดกับญาติพี่น้องของตนเอง เมื่อเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ จึงต้องมีการเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บไปโรงพยาบาลปรากฏว่า ทรัพย์สินภายในรถของผู้ประสบเหตุได้มีการสูญหายไปโดยไม่ทราบว่าเป็นผู้เอาไป” (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

ข. ข้อเสนอแนะ ในงานร่วมควบคุมดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ประสบภัยและทรัพย์สินของผู้ประสบภัย ในกรณีเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ มีดังนี้

ก) อปพร. ตำบลหาย โศก ที่ออกปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือประชาชน ซึ่งต้องร่วมกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ เช่น พยาบาล ตำรวจ เวลาปฏิบัติหน้าที่ต้องมีการจดบันทึกข้อมูลทรัพย์สินต่าง ๆ ของประชาชนและต้องมีพยานรับรู้ และมอบหมายให้มีผู้ดูแลในสถานที่เก็บรวบรวมทรัพย์สินต่าง ๆ ไว้ และส่งมอบคืนหลังจากเหตุการณ์ปกติแล้ว และต้องเร่งสร้าง

จิตสำนึกให้เกิดกับประชาชนเพื่อสร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ข) ประสานกับหน่วยงานหลักในพื้นที่เพื่อเร่งจัดสรรงบประมาณในการติดตั้งกล้องวงจรปิดตามสถานที่ๆ สำคัญ เพื่อตรวจตราผู้กระทำความผิดและเป็นการเฝ้าทรัพย์สินให้แก่ประชาชนทั้งประชาชนธรรมดาและประชาชนผู้ประสบเหตุ ซึ่งวิธีนี้เป็นการป้องปรามการลักทรัพย์ของประชาชนที่เกิดเหตุ

5) ร่วมดำเนินการรักษาความปลอดภัยต่อสถานที่ราชการ และบุคคลสำคัญในสถานการณ์การรักษาความมั่นคงของประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมาย ภารกิจนี้เป็นภารกิจที่ต้องใช้ความสามารถพิเศษ โดยเฉพาะเรื่องของการดูแลบุคคลสำคัญ

(1) ปัญหาและอุปสรรค ในงานร่วมดำเนินการรักษาความปลอดภัยต่อสถานที่ราชการ และบุคคลสำคัญในสถานการณ์การรักษาความมั่นคงของประเทศตามที่ได้รับมอบหมายมีดังนี้

ก. การป้องกันบุคคลสำคัญ เป็นการทำงานที่ต้องอาศัยความสามารถพิเศษที่ได้รับการฝึกฝน แต่ อปพร. ตำบลดงขี้เหล็ก นั้น ไม่ได้ถูกฝึกมาในงานด้านนี้โดยตรง ซึ่งทำได้เพียงอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในด้านต่างๆ เท่านั้น เช่นการปิดกั้นพื้นที่เฉพาะ การอำนวยความสะดวกจราจร ทำให้มักเกิดปัญหาตามมาหลายอย่างในเรื่องประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น

ก) นางนฤมล ผิวเงิน ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า "การปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัยให้บุคคลสำคัญนั้น มักจะเกิดปัญหาอย่างมากเพราะ เราไม่มีทักษะในเรื่องดังกล่าว ทำได้อย่างมากก็เพียงแค่ เดินตามและวางเจ้าหน้าที่ไว้ตามจุดต่างๆ เท่านั้น แต่เชื่อแน่ว่าหากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น อปพร. ตำบลดงขี้เหล็ก ของเรา จะไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแน่นอน"(สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

(2) ข้อเสนอแนะ ในงานร่วมดำเนินการรักษาความปลอดภัยต่อสถานที่ราชการ และบุคคลสำคัญในสถานการณ์การรักษาความมั่นคงของประเทศตามที่ได้รับมอบหมายมีดังนี้

ก. ให้สมาชิก อปพร. ปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็ฝ่ายสนับสนุนและช่วยเหลือเจ้าหน้าที่หลัก เช่น ตำรวจ ทหาร ในส่วนของการรักษาความปลอดภัยแก่บุคคลสำคัญ เพื่อให้การทำงานมีความชัดเจนมากขึ้น

ข. มีการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจร่วมกับหน่วยงานหลักคือ ตำรวจ ทหาร ตำรวจ เช่นการใช้กระบอง การควบคุมฝูงชน รวมถึงการแจ้งเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่สงบขึ้น

จะทำให้การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญให้แก่เจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลดงขี้เหล็ก ให้มีความเข้าใจ และเกิดทักษะมากขึ้น

6) *ร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความปลอดภัย กับฝ่ายต่าง ๆ* เป็นภารกิจหลักอีกอย่างหนึ่งที่ อปพร. ทุกที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อเตรียมความพร้อมในการออกไปปฏิบัติหน้าที่จริง และเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

(1) *ปัญหาและอุปสรรค* ภารกิจในด้านนี้ มักประสบปัญหาหลักๆ ได้แก่ การที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ไม่ให้ความสำคัญกับภารกิจดังกล่าว มักจะหลีกเลี่ยงที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะการไม่รู้จักรับบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งการร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในแต่ละครั้งจะให้เจ้าหน้าที่หลักจากหน่วยงานต่างๆ แต่เมื่อเวลาเกิดเหตุการณ์จริงๆ ขึ้นมา เจ้าหน้าที่หลักดังกล่าวก็จะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องมีผู้ช่วยนั่นก็คือ อปพร. ในพื้นที่เป็น เสมือนว่าเวลาซ้อมแผนไม่ให้ความสำคัญแก่ อปพร. มากนัก แต่เมื่อเกิดสถานการณ์ก็จะเรียกใช้ ทำให้เกิดความไม่เข้าใจการทำงานของ สมาชิก อปพร. ทำให้ทำงานผิดพลาด จึงกลายเป็นสาเหตุให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ อปพร. ตำบลดงขี้เหล็ก ทั้งนี้ มีข้อมูลในประเด็นนี้จากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจมาก ได้แก่

ก. นายสุรชัย นครธรรม ได้ให้ข้อมูลที่น่าสนใจในเรื่องนี้ไว้ว่า "หลายต่อหลายครั้งที่การร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย บุคลากรของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนไม่มีบทบาทในการเข้าร่วมฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ มาจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุหลักๆที่เราประสบก็คือ การฝึกซ้อมทุกครั้งนั้น ผู้ที่จัดไม่ได้วางแผน และไม่มีความพร้อมในการจัด เมื่อเกิดปัญหาต่างๆขึ้น ทำให้สมาชิก อปพร. ตำบลดงขี้เหล็ก ไม่ได้แสดงความคิดเห็นหรือเข้าร่วมแก้ไขปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหามบางครั้งก็ได้รับการตำหนิจากหน่วยงานอื่นๆ ทำให้บุคลากรของเรามีความรู้สึกที่ไม่ดี และกระทบต่อการขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการปฏิบัติงานด้วย เป็นปัญหาที่มีมาช้านานและไม่เคยได้รับการแก้ไข ส่งผลให้ อปพร. ตำบลดงขี้เหล็กได้รับผลกระทบทุกครั้ง" (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

(2) *ข้อเสนอแนะ* ในการร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการร่วมกำหนดรูปแบบการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกับฝ่ายต่าง ๆ

ก. *ควรมีการประสานการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดทุกครั้ง* เพื่อลดปัญหาหรือข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยทุกฝ่ายต้องร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ โดยให้ความสำคัญกับทุกๆ ตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับในการฝึกซ้อมแผน และสนับสนุนภารกิจให้สำเร็จลุล่วง

ข. สร้างความเข้าใจแก่ อปพร. ตำบลหายโศกทุกคนให้ตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าร่วมฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยการร่วมกับฝ่ายต่างๆ โดยหน่วยงานอาจจะต้องกำหนดมาตรการที่เข้มงวดในการเข้าร่วมทุกครั้งกับสมาชิก อปพร. ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. มอบหมาย และเปิดโอกาสให้ อปพร. มีส่วนร่วม ในการเสนอแนะหลักปฏิบัติ ในการมีส่วนร่วมในการซ้อมแผน เพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์จริง จะได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่

1.3 บทบาทการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

เป็นบทบาทที่มีหน้าที่สนับสนุนและจัดเตรียมกำลัง อปพร. ในการช่วยเหลือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยมีภารกิจดังนี้

1.3.1 จัดหา จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปโภคบริโภค และเวชภัณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ

1.3.2 ร่วมช่วยเหลือการอพยพผู้ประสบภัย ด้านการรักษาพยาบาล การอนามัย การจัดระเบียบภายในสถานที่รองรับการอพยพ

1.3.3 ร่วมประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ในการบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย

1.3.4 ร่วมสำรวจจำนวนผู้ประสบภัย และความเสียหายเบื้องต้น

1.3.5 จัดเตรียมสถานที่ในการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเบื้องต้น

1.3.6 ร่วมสงเคราะห์ ช่วยเหลือการแจกจ่ายอาหาร และสิ่งของแก่ผู้ประสบภัย

1.3.7 ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. มอบหมาย

จากการสัมภาษณ์พบว่า อปพร. ตำบลหายโศก อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี จะพบปัญหาดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรค ภารกิจด้านนี้มักประสบปัญหาหลายประการ แต่ที่สำคัญสามารถสรุปออกมาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

เนื่องจากสมาชิก อปพร. จะปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละครั้งต้องมีการสั่งใช้ อปพร. จากศูนย์ อปพร. ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำอย่างเร่งด่วน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน และอีกปัญหาที่เกิดจากการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆเพื่อการบรรเทาทุกข์สำหรับผู้ประสบภัย เนื่องจาก หลายครั้งที่ อปพร. ตำบลหายโศก ไม่ได้ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ อย่างเต็มที่ จึงทำให้การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างล่าช้า เช่นจากจังหวัด หรืออำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค ทำให้ต้องรอนาน และไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประสบภัย ผู้ที่ให้ข้อมูลในด้านนี้ที่เป็นประโยชน์ได้แก่

- นายจตุพล พรหมเทศ ได้ให้ข้อมูลว่า “โดยปกติ การบรรเทาทุกข์สำหรับผู้ประสบภัยนั้น จะมีเจ้าหน้าที่เข้าไปสำรวจถึงความต้องการที่จำเป็นของผู้ประสบภัยก่อน แล้วจึงแจ้งความจำเป็นเหล่านั้นมายังหน่วยงานเพื่อดำเนินการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ปัญหาที่พบคือ การไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกโดยมีข้ออ้างว่า ไม่มีงบประมาณ หรือไม่มีหน้าที่ในการดำเนินงาน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้การบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างล่าช้า ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงแก่ผู้ประสบภัย” (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

- ข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชน บางครั้งก็ต้องใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ การมีน้ำใจไม่ตรีต่อกันและกัน เข้าช่วยเหลือตามอัธยาศัย ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อเป็นการบรรเทาทุกข์ได้ในระดับหนึ่ง ก่อนที่หน่วยงานต่างๆ จะเข้ามาช่วยเหลือ และในการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัยนั้น อปพร. ตำบลดงขี้เหล็ก ควรที่จะต้องเร่งสร้างความเข้าใจให้ทุกหน่วยงานทราบถึงความจำเป็นในภารกิจดังกล่าว และทุกหน่วยงานจะได้หันมาให้ความสนใจแก่การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย อาจจะเป็นด้านงบประมาณ ด้านการอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการต่างๆ เป็นต้น

2. ปัญหาที่เกิดจากการจัดหา จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปโภคบริโภค และเวชภัณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ สิ่งที่ยังพบอยู่บ่อยครั้ง คือ การมีเวชภัณฑ์ที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการหรือเวชภัณฑ์หมดอายุการใช้งาน ปัญหาที่สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลายท่าน เช่น

- นางวนิดา ทองทิพย์ ได้ให้ข้อมูลว่า "ในส่วนของเวชภัณฑ์ที่ใช้ในการรักษาพยาบาลผู้ประสบภัยมีจำนวนที่จำกัดมากไม่เพียงพอต่อความต้องการในการปฏิบัติงาน ซึ่งทางหน่วยงานก็ได้จัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างเต็มที่แต่ก็ยังไม่เพียงพอในการจัดหา เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยด่วน เพราะชีวิตคนเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน" (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

- นางลำไพล ของอ่อน ได้ให้ข้อมูลว่า "ในส่วนของยารักษาที่ใช้ในการปฐมพยาบาลหลายครั้งยาก็ใช้นั้นหมดอายุก็พบบ่อยครั้ง แต่ที่พบบ่อยที่สุดคือยาหรือเวชภัณฑ์นั้นเสียเนื่องจากการจัดเก็บที่ไม่ถูกวิธี ทำให้เสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์" (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

- ข้อเสนอแนะ ในเรื่องจัดหา จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปโภคบริโภค และเวชภัณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ

3. สมาชิก อปพร.ตำบลหายโศก ต้องประสานความร่วมมือกับโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ในการเพิ่มยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีความจำเป็นเบื้องต้นสำหรับผู้ประสบเหตุและการทำงานร่วมกันในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรืออาจจะประสานขอความร่วมมือในการจัดหาหรือเวชภัณฑ์เหล่านี้จากหน่วยงานภาคเอกชนหรือประชาชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างเรียบร้อย

4. ให้ความรู้แก่สมาชิก อปพร. หรือมอบหมายให้สมาชิก อปพร. ซึ่งมีหน้าที่เป็นสมาชิก อสม.อีกตำแหน่งหนึ่ง ดูแลเก็บและรักษายาหรือเวชภัณฑ์อย่างถูกวิธี เพื่อให้ยาหรือเวชภัณฑ์เหล่านั้นพร้อมในการใช้งานได้ตลอดเวลา ควรมีการตรวจเช็คอายุของยาหรือเวชภัณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของยาหรือเวชภัณฑ์ในการใช้งานได้อย่างทันที

1.4 บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย

บทบาทนี้มีหน้าที่เป็นหน่วยเผชิญเหตุ (First Responder Unit) ประจำของ อปพร. ตำบลหายโศก ปฏิบัติงานด้านการกู้ชีพกู้ภัยเบื้องต้นในกรณีเกิดภัยพิบัติหรืออุบัติเหตุทางถนน ให้การช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย และช่วยเหลือให้การปฐมพยาบาล รวมทั้งเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยอย่างปลอดภัย รวดเร็ว และถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถให้การสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่ หรือหน่วยงานข้างเคียงที่มีพื้นที่ติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว จากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1.4.1 **ปัญหาและอุปสรรค** ในการปฏิบัติหน้าที่ของอปพร.ตำบลหายโศก อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี พอสรุปเป็นประเด็น ใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1) **อุปกรณ์เครื่องมือไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน** และสมาชิก อปพร. ไม่มีความรู้ในการใช้งานอุปกรณ์ต่างๆ และไม่กล้าใช้งานเพราะกลัวชำรุดเสียหายและต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายซ่อมแซม เป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ผ่านมาใช้วิธีการขอยืมจากหน่วยงานใกล้เคียงซึ่งไม่สะดวกและไม่ทันในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความเสียหายกับทรัพย์สินและชีวิตของผู้ประสบภัย รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ยืมมาหรือที่มีอยู่ สมาชิก อปพร. ยังไม่มีความเคยชินกับเครื่องมือชนิดนั้นๆ ทำให้ไม่กล้าใช้งานเพราะกลัวชำรุดเสียหาย สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ

- นายสุรชัย นครธรรม ได้ให้ข้อมูลว่า "ปัญหาที่ อปพร.ตำบลหายโศก พบมากที่สุดและยังคงเป็นปัญหาในปัจจุบันก็คือ ความพร้อมของเครื่องมือในการออกไปปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย เช่น อุปกรณ์สื่อสาร อุปกรณ์ดับเพลิง อุปกรณ์ตัดถ่าง และอุปกรณ์ช่วยชีวิต ซึ่งปัญหาที่พบอยู่คือการใช้ไม่เป็น และมีจำนวนไม่พอใช้งาน ซึ่งเครื่องมือและอุปกรณ์

ดังกล่าวค่อนข้างมีราคาสูง ถ้าเกิดใช้งานแล้วเกิดชำรุด ต้องใช้เงินซ่อมเป็นราคาแพง ทำให้ไม่ค่อยมีคนอยากใช้ เป็นต้น" (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

2) การไม่มีความรู้เรื่องการการกู้ชีพกู้ภัยเบื้องต้น เพราะเมื่อไปฝึกอบรมมา แต่ไม่ได้ใช้ปฏิบัติงานทุกวัน ทำให้ลืมขั้นตอนปฏิบัติ ซึ่งเมื่อเวลาเกิดอุบัติเหตุขึ้นมา ทำให้มีการช่วยเหลืออย่างผิดวิธีหรือไม่กล้าเข้าไปช่วยเหลือ ซึ่งส่งผลเสียกับประชาชนผู้ได้รับบาดเจ็บเป็นอย่างมาก ซึ่งบางที่ก็ทำได้แค่ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย ทำให้ต้องรอรเวลานานอาจทำให้ผู้เกิดอุบัติเหตุเสียชีวิตก่อนได้ สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ

- นางเครือวัลย์ พรหมมา ได้ให้ข้อมูลว่า "เราไม่ได้ทำงานในด้านนี้ทุกวัน ทำให้ลืมขั้นตอนการปฏิบัติ จึงทำให้ไม่กล้าเข้าไปช่วยเหลือเข้าไปช่วยแบบผิดวิธี ก็จะยิ่งทำให้ผู้ป่วยอาการรุนแรงมากขึ้น ซึ่งบางที่ก็ทำได้แค่ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย เท่านั้น" (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

- ข้อเสนอแนะ

1. ให้อปพร.ตำบลหายโศก ฝึกการใช้เครื่องมือให้เกิดทักษะความชำนาญ เพื่อที่เวลาเกิดเหตุจะได้ใช้เครื่องมืออย่างถูกวิธี และการเพิ่มอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับการกู้ชีพกู้ภัยให้มีเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในพื้นที่ของตนเองและช่วยสนับสนุนแก่พื้นที่ใกล้เคียงกรณีได้รับการร้องขอให้เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน

2. สร้างความร่วมมือทั้งจากภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ทั้งในเรื่องของการอำนวยความสะดวก การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ในการกู้ชีพต่างๆ เช่น โรงพยาบาล มูลนิธิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการประสานเรื่องการแจ้งเหตุ การปฐมพยาบาลช่วยเหลือเบื้องต้น และการแบ่งหน้าที่กันทำงานในเวลาเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้นมา

3. ให้สมาชิก อปพร.ฝึกทบทวนและหาความรู้เรื่องการช่วยเหลือการกู้ชีพกู้ภัย เพราะถ้าผู้ที่ประสบอุบัติเหตุได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม ก็จะสามารถช่วยชีวิตหรือบรรเทาอาการบาดเจ็บให้ลดลงจากเดิมได้

1.5 บทบาทด้านการมีจิตอาสาของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

บทบาทด้านการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ซึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดศูนย์ อปพร.แต่ละแห่ง ต้องมีสมาชิก อปพร. ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 2 ของจำนวนประชากร แต่ศูนย์ อปพร.หายโศกมีจำนวน อปพร.เพียง ร้อยละ 1.6 เท่านั้น ทำให้เกิดปัญหา

การขาดแคลน อปพร. เวลาเกิดภัยพิบัติขึ้นภายในพื้นที่ ทำให้การช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนได้ไม่เต็มที่และไม่ทั่วถึง

1.5.1 ปัญหาและอุปสรรค ซึ่งสาเหตุมีประเด็น หลักๆคือ ประชาชนขาดจิตสาธารณะในการเสียสละเพื่อสังคม ต้องทำงานหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว และขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ อปพร. ซึ่งไม่มีค่าตอบแทนและไม่ค่อยมีบทบาทในสังคมมากเท่าที่ควร สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ

- นายบัณฑิตย์ บันลือศักดิ์ กล่าวว่าสมาชิก อปพร.ตำบลห้วยโศก ส่วนมากจะถูกชักชวนเข้ามาเป็น อปพร. ซึ่งส่วนมากจะเป็นคนสูงอายุ อยู่บ้านไม่ได้ทำอะไร ก็เลยถูกเกณฑ์มาให้เป็น อปพร. ซึ่งทำให้ไม่มีจิตใจในการทำงานด้านจิตอาสาและไม่มีแรงจูงใจในการทำงาน จะมีบางเพียงส่วนที่เสียสละมาทำงานเพื่อสังคมจริงๆ

- นายไสว ไชยชนะ กล่าวว่า อปพร.ที่ห้วยโศกส่วนมากจะมีอายุสูงๆกันทั้งนั้น คงไม่มีแรงจูงใจอะไรที่จะงานเพื่อสังคม ผิดกับพวกมูลนิธิต่างๆ มีแต่พวกหนุ่มๆที่ชวนกันเข้าไปทำกันเพราะสังคมมองพวกนี้ คือพวกเสียสละอย่างแท้จริง และยังมีไฟในการทำงานเพื่อสังคม ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ หรืองานสาธารณกุศล อื่นๆ

1.5.2 ข้อเสนอแนะ

การกระตุ้นจิตสาธารณะของการปฏิบัติงานด้านอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ถือเป็นหัวใจสำคัญขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไรและผลตอบแทน ซึ่งถ้าหากสังคมต่าง ๆ ไม่มีคนที่มีความจิตอาสาแล้ว สังคมก็คงขาดพลังขับเคลื่อนที่สำคัญ ที่จะเปลี่ยนแปลงสังคม โดยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ทุกคนในสังคมมีเป้าหมายเดียวกัน คือการเสียสละทั้งร่างกาย แรงใจ ด้วยจิตอาสา เพื่อต้องการให้สังคมของเขาพัฒนาได้ดีขึ้น ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จิตอาสา หรือ จิตสำนึกสาธารณะ เป็นการตระหนักรู้ตัว หรือเป็นจิตส่วนที่รู้ตัว รู้ว่าทำอะไร อยู่ที่ไหน เพื่ออะไร เป็นอย่างไร เป็นจิตที่ไม่นิ่งดูคายนต่อสังคม หรือความทุกข์ยากของผู้อื่น และปรารถนาเข้าไปช่วย ไม่ใช่ด้วยการให้ทาน ให้เงิน แต่ด้วยการสละเวลา แรง และ สมองเข้าไปช่วย ด้วยจิตที่เป็นสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ใช่แค่ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นอย่างเดียว แต่เป็นการพัฒนา ‘จิตวิญญาณ’ ของเราด้วย

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาเรื่อง"บทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี" สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

จากผลการศึกษา “บทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี” ในบทบาทของ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตำบลห้วยโศก สามารถสรุปการศึกษาได้ ดังนี้

1.1 บทบาทด้านการฝึกอบรมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของ เจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลห้วยโศก เป็นบทบาทที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ตามมาตราที่ 11 ข้อ 4 จากการศึกษาพบว่า บทบาทในการฝึกอบรมและบรรเทาสาธารณภัยของเจ้าหน้าที่ อปพร.ตำบลห้วยโศกนั้น เจ้าหน้าที่ทุกคนได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพราะถือเป็นภารกิจหลักของเจ้าหน้าที่ อปพร. ทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติในช่วงเวลาที่ไม่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการอบรมเพื่อ ให้ความรู้และความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ อปพร. ทุกคนในเรื่องของบรรเทาสาธารณภัยรูปแบบต่างๆอย่างถูกต้องตามหลักสากล และสามารถนำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดให้แก่หน่วยงานอื่นๆในพื้นที่ได้ ส่วนปัญหาที่มักพบกับบทบาทด้านการฝึกอบรมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของ เจ้าหน้าที่ อปพร.ตำบลห้วยโศก นั้น ประกอบด้วย

1.1.1 จำนวนวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในด้านการบรรเทาสาธารณภัยมีไม่เพียงพอ และบางครั้งวิทยากรที่ได้ยังไม่มีความรู้ในด้านสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่ ทำให้การอบรมในแต่ละครั้งเกิดปัญหาขึ้น ทำให้เกิดปัญหาตามมาคือผู้เข้าอบรมไม่สนใจที่จะเข้าฝึกอบรม เพราะคิดว่าเข้าอบรมแล้ว ก็ไม่เข้าใจเนื้อหาความรู้ และไม่มีเวลาที่จะเข้ามาฝึกอบรมเนื่องจากติดภารกิจส่วนตัว เช่นการประกอบอาชีพ การเดินทางออกนอกพื้นที่ เป็นต้น

1.1.2 เจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลหายโศกยังไม่มีการทำงานคู่มือการอบรมการบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่างๆ เป็นมาตรฐานของ อปพร.ตำบลหายโศก เพื่อใช้ในการประกอบการอบรม คู่มือส่วนใหญ่เป็นคู่มือจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆไว้อย่างกว้างๆตามหลักของสากล เพื่อที่สามารถใช้ครอบคลุมได้ทุกพื้นที่ และเป็นความรู้ทางทฤษฎีเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปใช้ในทิศทางเดียวกัน แต่เวลาเกิดเหตุสาธารณภัยในพื้นที่ประชาชนต้องการ อปพร.ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็น ไม่ใช่มีความรู้แต่ไม่เคยลงมือปฏิบัติ ซึ่งถ้าได้มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานในด้านต่างๆ รวมทั้งมีการฝึกปฏิบัติ จะทำให้สมาชิก อปพร.ทุกคนสามารถนำไปฝึกฝนเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่ได้ ซึ่งถ้า สมาชิก อปพร.มีความรู้ความเข้าใจบทบาทและหน้าที่แล้ว จะทำให้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน และไม่ต้องจัดการฝึกอบรมทบทวนอีกครั้ง

1.2 บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย แบ่งเป็นหน้าที่ต่อไปนี้

1.2.1 ดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้านโดยทั่วไปและรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบการจราจรและกำหนดเขตพื้นที่ห้ามเข้า ในกรณีเกิดอัคคีภัย หรือภัยพิบัติอื่น จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลหายโศกจะมีหน้าที่สนับสนุนและจัดเตรียมกำลัง อปพร. ในการรักษาความสงบเรียบร้อย การรักษาความปลอดภัย โดยมีภารกิจการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้าน โดยทั่วไปเป็นภารกิจที่ อปพร.ตำบลหายโศก เป็นฝ่ายสนับสนุนฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร หรือตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เพื่อให้ชุมชนมีความสงบสุข ทั้งในสถานการณ์ปกติ และในสถานการณ์พิเศษที่มีการจัดกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมทั้งความพร้อมหากได้รับการร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชนในชุมชน ทั้งนี้ต้องทำเป็นคำสั่งและลงนามของผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. จะทำให้สมาชิก อปพร.ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพราะงานในด้านนี้นั้นมีความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินขึ้นได้ เช่นมีคำสั่งให้ อปพร.ไปรักษาความสงบและอำนวยความสะดวกในงานบุญประจำปีของตำบล โดยมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยตำรวจจราจร ถ้าหากเกิดอุบัติเหตุรถเฉี่ยวชน จะทำให้เบิกค่ารักษาพยาบาลได้ตามกฎหมายกำหนด แต่ถ้าไปปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีคำสั่งใช้รองรับจะต้องเสียค่ารักษาพยาบาลเอง การรักษาสงบเรียบร้อยนั้นความหากเกิดสิ่งผิดพลาดขึ้นมาจะได้มีกฎหมายรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก อปพร.ซึ่งมีหลักฐานการสั่งใช้ อปพร. นั่นเอง แต่จากการศึกษา พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อปพร. บางส่วน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความไม่สุภาพ เป็นผลทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละครั้งมักไม่ได้รับความร่วมมือมากนักจากประชาชน

1.2.2 สนับสนุนและหรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการป้องกันการโจรกรรม การก่ออาชญากรรม การชุมนุม และการก่อความไม่สงบ จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับภารกิจดังกล่าว ได้แก่ การแสดงตนของเจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลดงขี้เหล็ก บางท่านว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีการพกอาวุธและเรียกเก็บผลประโยชน์จากประชาชน ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดและบางครั้งไม่ยอมให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ บางครั้งเกิดการทะเลาะเบาะแว้งเกิดขึ้น

1.2.3 ร่วมควบคุม ตรวจตราบุคคลที่น่าจะเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับภารกิจดังกล่าว ได้แก่ มีการกระทำการตรวจตราบุคคล โดยผลการจนทำให้บางครั้งมีการดำเนินคดีตามกฎหมายในเรื่องของการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

1.2.4 ร่วมควบคุมดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ประสบภัยและทรัพย์สินของผู้ประสบภัย ในกรณีเกิดภัยพิบัติต่างๆ เป็นงานที่คอยอำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้ประสบเหตุ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ที่เกิดขึ้นกับประชาชน ไม่ให้มีการไปซ้ำเติมความทุกข์ให้แก่ประชาชน จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับภารกิจดังกล่าว ได้แก่ เมื่อเกิดเหตุทุกครั้งเจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลดงขี้เหล็ก มีจำนวนไม่เพียงพอที่จะเข้าระงับสาธารณภัยและคอยดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ประสบภัย เช่นเวลาไฟไหม้บ้านเรือนของประชาชนเกิดการตื่นตกใจ และเกิดการ โกลาหลขึ้นต่างคนต่างหนีเอาตัวรอด และขนย้ายทรัพย์สินสมบัติ ซึ่งที่ผ่านมาจะให้ผู้ประสบภัยและประชาชนช่วยกันดูแลเอง ซึ่งก็เกิดกรณีที่ทรัพย์สินสูญหายบ่อยครั้ง

1.2.5 ร่วมดำเนินการรักษาความปลอดภัยต่อสถานที่ราชการ และบุคคลสำคัญในสถานการณ์การรักษาความมั่นคงของประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมาย ภารกิจนี้เป็นภารกิจที่ต้องใช้ความสามารถพิเศษ โดยเฉพาะเรื่องของการดูแลบุคคลสำคัญ จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับภารกิจดังกล่าว ได้แก่ การป้องกันบุคคลสำคัญนั้น เป็นการทำงานที่ต้องอาศัยความสามารถพิเศษที่ได้รับการฝึกฝน แต่ อปพร. ตำบลดงขี้เหล็ก นั้น ไม่ได้ถูกฝึกมาในงานด้านนี้โดยตรง ซึ่งทำได้เพียงอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในด้านต่างๆเท่านั้น เช่นการปิดกั้นพื้นที่เฉพาะ การอำนวยความสะดวกจราจร ทำให้มักเกิดปัญหาตามมาหลายอย่างในเรื่องประสิทธิภาพในการทำงาน

1.2.6 ร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความปลอดภัยกับฝ่ายต่าง ๆ เป็นภารกิจหลักอีกอย่างหนึ่งที่ อปพร. ทุกที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อเตรียมความพร้อมในการออกไปปฏิบัติหน้าที่จริง และเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับภารกิจดังกล่าว ได้แก่ การที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ไม่ให้ความสำคัญกับภารกิจดังกล่าว มักจะหลีกเลี่ยงที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะการไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งการร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในแต่ละครั้งจะให้เจ้าหน้าที่หลักจากหน่วยงานต่างๆ แต่เมื่อเวลาเกิดเหตุการณ์จริงๆขึ้นมา เจ้าหน้าที่หลัก

ดังกล่าวก็จะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องมีผู้ช่วยนั่นก็คือ อปพร. ในพื้นที่เป็น เสมือนว่าเวลาซ้อมแผนไม่ให้ความสำคัญ แก่ อปพร.มากนัก แต่เมื่อเกิดสถานการณ์จริงขึ้นมาก็จะเรียกใช้ ทำให้เกิดความไม่เข้าใจการทำงานของ สมาชิก อปพร. ทำให้ทำงานผิดพลาด จึงกลายเป็นสาเหตุให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ อปพร.ตำบล หายโศก

1.3 บทบาทการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เป็นบทบาทที่มีหน้าที่ดังนี้ หน้าที่สนับสนุน และจัดเตรียมกำลัง อปพร. ในการช่วยเหลือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยมีภารกิจดังนี้

1.3.1 จัดหา จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปโภคบริโภค และเวชภัณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ

1.3.2 ร่วมช่วยเหลือการอพยพผู้ประสบภัย ด้านการรักษาพยาบาล การอนามัย การจัดระเบียบภายในสถานที่รองรับการอพยพ

1.3.3 ร่วมประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ในการบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย

1.3.4 ร่วมสำรวจจำนวนผู้ประสบภัย และความเสียหายเบื้องต้น

1.3.5 จัดเตรียมสถานที่ในการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเบื้องต้น

1.3.6 ร่วมสงเคราะห์ ช่วยเหลือการแจกจ่ายอาหาร และสิ่งของแก่ผู้ประสบภัย

1.3.7 ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. มอบหมาย

จากการศึกษาพบว่า ภารกิจทั้ง 7 ประการข้างต้น มักจะพบปัญหา ได้แก่ เนื่องจากสมาชิก อปพร.จะปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละครั้งต้องมีการสั่งใช้ อปพร.จากศูนย์ อปพร.ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยจำเป็นต้องทำอย่างเร่งด่วน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน และอีกปัญหาที่เกิดจากการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆเพื่อการบรรเทาทุกข์สำหรับผู้ประสบภัย เนื่องจาก หลายครั้งที่ อปพร.ตำบลหายโศก ไม่ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆอย่างเต็มที่ จึงทำให้การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างล่าช้า เช่นจากจังหวัด หรืออำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค ทำให้ต้องรอนาน และไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประสบภัย และปัญหาที่เกิดจากการจัดหา จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปโภคบริโภค และเวชภัณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ สิ่งที่ยังพบอยู่บ่อยครั้ง คือ การมีเวชภัณฑ์ที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการหรือเวชภัณฑ์หมดอายุการใช้งาน

1.4 บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย บทบาทนี้มีหน้าที่เป็นหน่วยเผชิญเหตุ (First Responder Unit) ประจำของ อปพร.ตำบลหายโศก ปฏิบัติงานด้านการกู้ชีพกู้ภัยเบื้องต้นในกรณีเกิดภัยพิบัติ

หรืออุบัติเหตุทางถนน ให้การช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย และช่วยเหลือให้การปฐมพยาบาล รวมทั้งเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยอย่างปลอดภัย รวดเร็ว และถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถให้การสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่ หรือหน่วยงานข้างเคียงที่มีพื้นที่ติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องมือมีไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน และสมาชิก อปพร. ไม่มีความรู้ในการใช้งานอุปกรณ์ต่างๆ และไม่กล้าใช้งานเพราะกลัวชำรุดเสียหายและต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายซ่อมแซม เป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ผ่านมาใช้วิธีการขอขืมจากหน่วยงานใกล้เคียงซึ่งไม่สะดวกและไม่ทันในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความเสียหายกับทรัพย์สินและชีวิตของผู้ประสบภัย รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ยืมมาหรือที่มีอยู่ สมาชิก อปพร. ยังไม่มีความเคยชินกับเครื่องมือชนิดนั้นๆ ทำให้ไม่กล้าใช้งานเพราะกลัวชำรุดเสียหาย และการไม่มีความรู้เรื่องการการกู้ชีพกู้ภัยเบื้องต้น เพราะเมื่อไปฝึกอบรมมาแต่ไม่ได้ใช้ปฏิบัติงานทุกวัน ทำให้ลืมขั้นตอนปฏิบัติ ซึ่งเมื่อเวลาเกิดอุบัติเหตุขึ้นมา ทำให้มีการช่วยเหลืออย่างผิดวิธีหรือไม่กล้าเข้าไปช่วยเหลือ ซึ่งส่งผลเสียกับประชาชนผู้ได้รับบาดเจ็บเป็นอย่างมาก ซึ่งบางทีก็ทำได้แค่ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย ทำให้ต้องรอเวลานานอาจทำให้ผู้เกิดอุบัติเหตุเสียชีวิตก่อนได้

2. อภิปรายผล

2.1 บทบาทด้านการฝึกอบรมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของเจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลหายโศก ปัญหาที่พบได้แก่

2.1.1 จำนวนวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในด้านการบรรเทาสาธารณภัยมีไม่เพียงพอ และบางครั้งวิทยากรที่ได้ยังไม่มีความรู้ในด้านสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่ ทำให้การอบรมในแต่ละครั้งมักเกิดปัญหาขึ้น

2.1.2 เจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลหายโศกยังไม่มีการทำคู่มือการอบรมการบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่างๆ เป็นมาตรฐานของ อปพร. ตำบลหายโศก เพื่อใช้ในการประกอบการอบรม คู่มือส่วนใหญ่เป็นคู่มือจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ไว้อย่างกว้างๆตามหลักของสากลเพื่อที่สามารถใช้ครอบคลุมได้ทุกพื้นที่ และเป็นความรู้ทางทฤษฎีเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปใช้ในทิศทางเดียวกัน แต่เวลาเกิดเหตุสาธารณภัยในพื้นที่ประชาชนต้องการ อปพร. ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็น ไม่ใช่มีความรู้แต่ไม่เคยลงมือปฏิบัติ ซึ่งถ้าได้มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานในด้านต่างๆ รวมทั้งมีการฝึกปฏิบัติ จะทำให้สมาชิก อปพร. ทุกคนสามารถนำไปฝึกฝนเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่ได้

ซึ่งถ้า สมาชิก อปพร. มีความรู้ความเข้าใจบทบาทและหน้าที่แล้ว จะทำให้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน และไม่ต้องจัดการฝึกอบรมทวนอีกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิตร แสงชาติ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร” ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของสมาชิก อปพร. ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน สรุปผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

1) ด้านการเข้ามามีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบข่าวการปฏิบัติงานมากที่สุดรองลงมาคือ ไม่มีเวลา ไม่มีแรงในการปฏิบัติงาน เท่ากัน และครอบครัวไม่สนับสนุนน้อยที่สุด

2) ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานมากที่สุดรองลงมาคือ ไม่มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินงาน, การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง, ขาดการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่แกนนำไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินกิจกรรม ตามลำดับ และสมาชิกไม่ให้ความร่วมมือน้อยที่สุด

2.2 บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย แบ่งเป็นหน้าที่ต่อไปนี้

2.2.1 ดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้าน

2.2.2 สนับสนุนและหรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการป้องกันการโจรกรรม การก่ออาชญากรรม การชุมนุม และการก่อความไม่สงบ

2.2.3 ร่วมควบคุม ตรวจสอบบุคคลที่น่าจะเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

2.2.4 ร่วมควบคุมดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ประสบภัยและทรัพย์สินของผู้ประสบภัยในกรณีเกิดภัยพิบัติต่างๆ

2.2.5 ร่วมดำเนินการรักษาความปลอดภัยต่อสถานที่ราชการ และบุคคลสำคัญในสถานการณ์การรักษาความมั่นคงของประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.2.6 ร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความปลอดภัยกับฝ่ายต่าง ๆ ปัญหาที่พบได้แก่การที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ไม่ให้ความสำคัญกับภารกิจดังกล่าว มักจะหลีกเลี่ยงที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะการไม่รู้จักระบบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งการร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในแต่ละครั้งจะให้เจ้าหน้าที่หลักจากหน่วยงานต่างๆ แต่เมื่อเวลาเกิดเหตุการณ์จริงๆขึ้นมา เจ้าหน้าที่หลักดังกล่าวก็จะมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีผู้ช่วยนั่นก็คือ อปพร. ในพื้นที่เป็นเสมือนว่าเวลาซ้อมแผนไม่ให้ความสำคัญ แก่ อปพร. มากนัก แต่เมื่อเกิดสถานการณ์ก็จะเรียกใช้ ทำ

ให้เกิดความไม่เข้าใจการทำงานของ สมาชิก อปพร. ทำให้ทำงานผิดพลาด จึงกลายเป็นสาเหตุให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ อปพร. ตำบลหายโศก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงจันทร์ ศรีทะวงษ์ (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขในจังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน จะมีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า อปพร. ที่มีระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนต่างกันจะมีการปฏิบัติงานที่ต่างกัน นำมาซึ่งความไม่เข้าใจในบทบาทของ อปพร. ที่มีอายุการทำงานน้อยอาจจะทำให้เกิดความผิดพลาดได้สูงกว่าผู้ที่เป็น อปพร. มานานกว่า

2.3 บทบาทการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ประกอบด้วย

2.3.1 จัดหา จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปโภคบริโภค และเวชภัณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ

2.3.2 ร่วมช่วยเหลือการอพยพผู้ประสบภัย ด้านการรักษาพยาบาล การอนามัย การจัดระเบียบภายในสถานที่รองรับการอพยพ

2.3.3 ร่วมประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ในการบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย

2.3.4 ร่วมสำรวจจำนวนผู้ประสบภัย และความเสียหายเบื้องต้น

2.3.5 จัดเตรียมสถานที่ในการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเบื้องต้น

2.3.6 ร่วมสงเคราะห์ ช่วยเหลือการแจกจ่ายอาหาร และสิ่งของแก่ผู้ประสบภัย

2.3.7 ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. มอบหมาย ปัญหาที่พบได้แก่

1) เนื่องจากสมาชิก อปพร. จะปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละครั้งต้องมีการสั่งใช้ อปพร. จากศูนย์ อปพร. ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องทำอย่างเร่งด่วน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน และอีกปัญหาที่เกิดจากการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบรรเทาทุกข์สำหรับผู้ประสบภัย เนื่องจาก หลายครั้งที่ อปพร. ตำบลหายโศก ไม่ได้ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ อย่างเต็มที่ จึงทำให้การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างล่าช้า เช่นจากจังหวัด หรืออำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค ทำให้ต้องรอนาน และไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประสบภัย

2) ปัญหาที่เกิดจากการจัดหา จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปโภคบริโภค และเวชภัณฑ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บ สิ่งที่พบอยู่บ่อยครั้ง คือ การมีเวชภัณฑ์ที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการหรือเวชภัณฑ์หมดอายุการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร แสงชาติ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย : กรณีศึกษาของค์การบริหาร

ส่วนตำบลศรีฐาน อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของสมาชิก อปพร. ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน สรุปผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

ก) ด้านการเข้ามามีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบข่าว การปฏิบัติงานมากที่สุดรองลงมาคือ ไม่มีเวลา ไม่นั่นใจในการปฏิบัติงาน เท่ากัน และครอบครัวไม่สนับสนุนน้อยที่สุด

ข) ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานมากที่สุดรองลงมาคือ ไม่มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินงาน, การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง, ขาดการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่แกนนำไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินกิจกรรม ตามลำดับ และสมาชิกไม่ให้ความร่วมมือน้อยที่สุด

3) บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย บทบาทนี้มีหน้าที่เป็นหน่วยเผชิญเหตุ (First Responder Unit) ประจำของ อปพร.ตำบลหายโศก ปฏิบัติงานด้านการกู้ชีพกู้ภัยเบื้องต้นในกรณีเกิดภัยพิบัติหรืออุบัติเหตุทางถนน ให้การช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย และช่วยเหลือให้การปฐมพยาบาล รวมทั้งเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยอย่างปลอดภัย รวดเร็ว และถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถให้การสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่ หรือหน่วยงานข้างเคียงที่มีพื้นที่ติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่

ก) อุปกรณ์เครื่องมือมีไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน และสมาชิก อปพร. ไม่มีความรู้ในการใช้งานอุปกรณ์ต่างๆ และไม่กล้าใช้งานเพราะกลัวชำรุดเสียหายและต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายซ่อมแซม เป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ผ่านมาใช้วิธีการขอยืมจากหน่วยงานใกล้เคียงซึ่งไม่สะดวกและไม่ทันในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความเสียหายกับทรัพย์สินและชีวิตของผู้ประสบภัย รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ยืมมาหรือที่มีอยู่สมาชิก อปพร.ยังไม่มีความเคยชินกับเครื่องมือชนิดนั้นๆ ทำให้ไม่กล้าใช้งานเพราะกลัวชำรุดเสียหาย

ข) การไม่มีความรู้เรื่องการการกู้ชีพกู้ภัยเบื้องต้น เพราะเมื่อไปฝึกอบรมมาแต่ไม่ได้ใช้ปฏิบัติงานทุกวัน ทำให้ลืมขั้นตอนปฏิบัติ ซึ่งเมื่อเวลาเกิดอุบัติเหตุขึ้นมา ทำให้มีการช่วยเหลืออย่างผิดวิธีหรือไม่กล้าเข้าไปช่วยเหลือ ซึ่งส่งผลเสียกับประชาชนผู้ได้รับบาดเจ็บเป็นอย่างมาก ซึ่งบางทีก็ทำได้แค่ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย ทำให้ต้องรอนานอาจทำให้ผู้เกิดอุบัติเหตุเสียชีวิตก่อนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิตร แสงชาติ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย : กรณีศึกษาขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลศรีฐาน อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของสมาชิก อปพร. ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน สรุปผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

ก) ด้านการเข้ามามีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบ ขาดการปฏิบัติงานมากที่สุดรองลงมาคือ ไม่มีเวลา ไม่มีมั่นใจในการปฏิบัติงาน เท่ากัน และครอบครัวไม่สนับสนุนน้อยที่สุด

ข) ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานมากที่สุดรองลงมาคือ ไม่มีเงินทุนเพียงพอในการดำเนินงาน, การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง, ขาดการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่แกนนำไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมตามลำดับ และสมาชิกไม่ให้ความร่วมมือน้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

สามารถแยกข้อเสนอแนะตามบทบาททั้ง 4 ด้านของ อปพร. ตำบลหายโศกได้ ดังนี้

3.1 บทบาทด้านการฝึกอบรมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของ เจ้าหน้าที่อปพร. ตำบลหายโศก มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 การประสานงานขอรับการสนับสนุนวิทยากรจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นภาคีเครือข่ายของ อปพร.ตำบลหายโศก เพื่อใช้ในการพัฒนาสมาชิก อปพร. ให้มีความรู้ความสามารถที่จะสามารถเป็นวิทยากรในการบรรยายงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย เพราะเป็นบุคคลในพื้นที่ที่สามารถนำความรู้ด้านการจัดการปัญหาสาธารณภัย เข้ามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้

3.1.2 ควรเพิ่มค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานและมีสวัสดิการด้านอื่น ๆ ให้กับสมาชิก อปพร. ควรฝึกอบรมให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสมาชิก อปพร.ทุกคน เพื่อเป็นกำลังเสริมในกรณีเกิดภัยพิบัติ โดยเน้นหลักสูตรเชิงปฏิบัติการ ควรจัดหาสมาชิก อปพร. เพิ่มขึ้นและให้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นประจำทุกปี เพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน และกำหนดการฝึกอบรมไว้แต่เนิ่นๆ เพื่อที่สมาชิก อปพร. จะได้บริหารจัดการเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับช่วงฝึกอบรม จะได้มีสมาชิก อปพร. เข้าอบรมอย่างพร้อมเพรียงกัน ซึ่งไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมหลายครั้ง และเป็นการให้ สมาชิก อปพร. ได้มีโอกาสพบปะ พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งก่อให้เกิดความสามัคคีและการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะดียิ่งขึ้น

3.1.3 ให้ สมาชิก อปพร.ตำบลหายโศก ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและจัดทำ
จัดทำคู่มือในการบรรเทาสาธารณภัยในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้ในการอบรมภายในและหน่วยงาน
ภายนอก โดยคู่มือดังกล่าวจะต้องมีการปรับปรุงให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพราะเนื่องจากรูปแบบ
การบรรเทาสาธารณภัยมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามความทันสมัยของเทคโนโลยี และม
ีความรุนแรงขึ้น สมาชิก อปพร.ตำบลหายโศก จึงต้องศึกษาสถานการณ์ภัยพิบัติต่างๆ และช่วยกัน
ระดมความคิดวางแผนป้องกันภัย การช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการฟื้นฟูเยียวยาผู้ประสบภัย และ
สามารถนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3.1.4 ให้สมาชิก อปพร.ตำบลหายโศก ศึกษาข้อมูลในคู่มือที่จัดทำขึ้น และอาจมี
การสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยข้อมูลในการทดสอบนั้น มาจากคู่มือของหน่วยงาน เพื่อสร้าง
ให้สมาชิก อปพร.ทุกคนให้ความสำคัญกับคู่มือที่หน่วยงาน ได้จัดทำขึ้น โดยมีการประเมินคะแนน
ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และจะได้ทราบถึงความเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง และลงมือปฏิบัติตาม
คู่มือได้อย่างถูกต้อง และเป็นการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ทุกคน ให้สามารถปฏิบัติภารกิจ
ได้ทันทั่วทั้งที่ หากเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้นมา

3.2 บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย มีข้อเสนอ ดังนี้

3.2.1 ดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้าน โดยทั่วไปและรักษา
ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบการจราจรและกำหนดเขต
พื้นที่ห้ามเข้า ในกรณีเกิดอัคคีภัย หรือภัยพิบัติอื่น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) การเข้ามาเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนนั้น คุณสมบัติที่สำคัญ
อย่างมากคือ ต้องมีจิตสาธารณะที่สูงกว่าอาชีพอื่นๆ ดังนั้น การคัดเลือกผู้ที่เข้ามาทำงานด้านนี้
จำเป็นอย่างมากที่จะต้องพิจารณาด้านจิตสำนึกของบุคคลเหล่านั้นอย่างเข้มข้น เพื่อให้การทำงาน
ของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการทำประโยชน์เพื่อ
สาธารณะอย่างแท้จริง ฉะนั้นสมาชิก อปพร. ต้องรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตัวเอง ซึ่งถ้า อปพร.
ปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือ และให้ความร่วมมือในการทำ
หน้าที่ของ อปพร.

2) **เพิ่มบทลงโทษแก่ สมาชิกอปพร.ที่กระทำความผิดและใช้ความรุนแรง**
ในการปฏิบัติหน้าที่ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยปฏิบัติโดยเท่าเทียมกัน กรณี อปพร. กระทำผิดวินัย
และเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือกิจการ อปพร. ให้ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. ที่ผู้
นั้นสังกัดมีอำนาจสั่งให้ อปพร. ผู้กระทำความผิดพ้นจากสมาชิกภาพ โดย อปพร. จะต้องรักษาและปฏิบัติ
ตามวินัยโดยเคร่งครัด

3.2.2 สนับสนุนและหรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการป้องกันการโจรกรรม การก่ออาชญากรรมการชุมนุม และการก่อความไม่สงบ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) **คัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่จะออกไปปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ** โดยต้องยึดหลักความถูกต้องและประสิทธิภาพการทำงานเป็นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในงาน อปพร.จะเพิ่ม ประสิทธิภาพของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นสมาชิก อปพร. นับได้ว่าเป็นผู้ที่เสียสละทุกคนปฏิบัติภารกิจด้วยใจ ไม่มีผลตอบแทนเป็นตัวเงิน มีศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ การยอมรับของสาธารณชนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญหากเมื่อใดสถาบัน อปพร.ได้อยู่ในพระอุปถัมภ์ หรือพระบรมราชินูปถัมภ์ หรือพระบรมราชูปถัมภ์ ก็จะสร้างพลังให้มวลสมาชิก อปพร.ได้มีกำลังใจยิ่งขึ้นที่จะอุทิศตนทำงานเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์อย่างสุดชีวิต

2) **สมาชิก อปพร.** ต้องมีการคัดเลือกและมีการตรวจสอบประวัติอย่างละเอียดเพื่อเป็นการป้องกันการใช้การทำงานเป็นการจกฉวยบางอย่างที่ผิดกฎหมาย

3) **บัญญัติบทลงโทษที่รุนแรงกับ อปพร.** ที่กระทำการโดยทำให้ชื่อเสียงของหน่วยงานเสียหายด้วยความตั้งใจ โดยใช้รูปของคณะกรรมการในการพิจารณาความผิด

3.2.3 ร่วมควบคุม ตรวจสอบบุคคลที่น่าจะเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อย ของบ้านเมือง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) **ให้ความรู้แก่สมาชิก อปพร.** ในเรื่องของขั้นตอนการปฏิบัติหากพบบุคคลที่คิดว่าเป็นอันตรายต่อบุคคลอื่น ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยด่วนเช่นตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

2) **ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานด้านการปกครอง** และหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นการระงับเหตุในเบื้องต้น

3.2.4 ร่วมควบคุมดูแลให้ความปลอดภัยแก่ผู้ประสบภัยและทรัพย์สินของผู้ประสบภัยในกรณีเกิดภัยพิบัติต่างๆ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) **อปพร.ตำบลหลายโศก** ที่ออกปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือประชาชน ซึ่งต้องร่วมกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ เช่น พยาบาล ตำรวจ เวลาปฏิบัติหน้าที่ต้องมีการจดบันทึกข้อมูลทรัพย์สินต่างๆ ของประชาชนและต้องมีพยานรับรู้ และมอบหมายให้มีผู้ดูแลในสถานที่ที่เก็บรวบรวมทรัพย์สินต่างๆ ไว้ และส่งมอบคืนหลังจากเหตุการณ์ปกติแล้ว และต้องเร่งสร้างจิตสำนึกให้เกิดกับประชาชนเพื่อสร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

2) ประสานกับหน่วยงานหลักในพื้นที่เพื่อเร่งจัดสรรงบประมาณในการติดตั้งกล้องวงจรปิดตามสถานที่ๆ สำคัญ เพื่อตรวจตราผู้กระทำความผิดและเป็นการเฝ้าทรัพย์สินให้แก่ประชาชนทั้งประชาชนธรรมดาและประชาชนผู้ประสบเหตุ ซึ่งวิธีนี้เป็นป้องปรามการลักทรัพย์ของประชาชนที่เกิดเหตุ

3.2.5 ร่วมดำเนินการรักษาความปลอดภัยต่อสถานที่ราชการ และบุคคลสำคัญใน
สถานการณ์การรักษาความมั่นคงของประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมาย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ให้สมาชิก อปพร. ปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็ฝ่ายสนับสนุนและช่วยเหลือเจ้าหน้าที่หลัก เช่น ตำรวจ ทหาร ในส่วนของการรักษาความปลอดภัยแก่บุคคลสำคัญ เพื่อให้การทำงานมีความชัดเจนมากขึ้น

2) มีการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจร่วมกับหน่วยงานหลัก คือ ตำรวจ ตำรวจ เช่นการใช้กระบอง การควบคุมฝูงชน รวมถึงการแจ้งเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่สงบขึ้น จะทำให้การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญให้แก่เจ้าหน้าที่ อปพร. ตำบลดหาย โศก ให้มีความเข้าใจและเกิดทักษะมากขึ้น

3.2.6 ร่วมการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความปลอดภัยกับฝ่ายต่าง ๆ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ควรมีการประสานการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดทุกครั้ง เพื่อลดปัญหาหรือข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยทุกฝ่ายต้องร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ โดยให้ความสำคัญกับทุกๆ ตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับในการฝึกซ้อมแผน และสนับสนุนภารกิจให้สำเร็จลุล่วง

2) สร้างความเข้าใจแก่ อปพร. ตำบลดหาย โศกทุกคนให้ตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าร่วมฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยการร่วมกับฝ่ายต่างๆ โดยหน่วยงานอาจจะต้องกำหนดมาตรการที่เข้มงวดในการเข้าร่วมทุกครั้งกับสมาชิก อปพร. ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. มอบหมาย และเปิดโอกาสให้ อปพร. มีส่วนร่วม ในการเสนอแนะหลักปฏิบัติ ในการมีส่วนร่วมในการซ้อมแผน เพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์จริง จะได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่

3.3 บทบาทการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.3.1 ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชน บางครั้งก็ต้องใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ การมีน้ำใจไมตรีต่อกันและกัน เข้าช่วยเหลือตามอัธยาศัย ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อเป็นการบรรเทาทุกข์ได้ในระดับหนึ่ง ก่อนที่หน่วยงานต่างๆ จะเข้ามาช่วยเหลือ และในการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัยนั้น อปพร.

ตำบลหายโศก ควรที่จะต้องเร่งสร้างความเข้าใจให้ทุกหน่วยงานทราบถึงความจำเป็นในภารกิจดังกล่าว และทุกหน่วยงานจะได้หันมาให้ความสนใจแก่การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย อาจจะเป็นด้านงบประมาณ ด้านการอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการต่างๆ เป็นต้น

3.3.2 สมาชิก อปพร.ตำบลหายโศก ต้องประสานความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ในการเพิ่มยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีความจำเป็นเบื้องต้นสำหรับผู้ประสบเหตุและการทำงานร่วมกันในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรืออาจจะประสานขอความร่วมมือในการจัดหาหรือเวชภัณฑ์เหล่านี้จากหน่วยงานภาคเอกชนหรือประชาชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างเรียบร้อย

3.3.3 ให้ความรู้แก่สมาชิก อปพร. หรือมอบหมายให้สมาชิก อปพร. ซึ่งมีหน้าที่เป็นสมาชิก อสม. อีกตำแหน่งหนึ่ง ดูแลเก็บและรักษาหรือเวชภัณฑ์อย่างถูกวิธี เพื่อให้ยาหรือเวชภัณฑ์เหล่านั้นพร้อมในการใช้งาน ได้ตลอดเวลา ควรมีการตรวจเช็คอายุของยาหรือเวชภัณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของยาหรือเวชภัณฑ์ในการใช้งานได้อย่างทันที

3.4 บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.4.1 ให้อปพร.ตำบลหายโศก ฝึกการใช้เครื่องมือให้เกิดทักษะความชำนาญ เพื่อที่เวลาเกิดเหตุจะได้ใช้เครื่องมืออย่างถูกวิธี และการเพิ่มอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับการกู้ชีพกู้ภัยให้มีเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในพื้นที่ของตนเองและช่วยสนับสนุนแก่พื้นที่ใกล้เคียง กรณีได้รับการร้องขอให้เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน

3.4.2 สร้างความร่วมมือทั้งจากภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ทั้งในเรื่องของการอำนวยความสะดวก การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ในการกู้ชีพต่างๆ เช่น โรงพยาบาล มูลนิธิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการประสานเรื่องการแจ้งเหตุ การปฐมพยาบาลช่วยเหลือเบื้องต้น และการแบ่งหน้าที่กันทำงานในเวลาเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้นมา

3.4.3 ให้สมาชิก อปพร. ฝึกทบทวนและหาความรู้เรื่องการช่วยเหลือการกู้ชีพกู้ภัย เพราะถ้าผู้ที่ประสบอุบัติเหตุได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างถูกต้องและเหมาะสม ก็จะสามารช่วยเหลือชีวิตหรือบรรเทาอาการบาดเจ็บให้ลดลงจากเดิมได้

3.4.5 บทบาทด้านการมีจิตอาสาของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน มีข้อเสนอแนะดังนี้ การกระตุ้นจิตสาธารณะของการปฏิบัติงานด้านอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ถือเป็นหัวใจสำคัญขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไรและผลตอบแทน ซึ่งถ้าหากสังคมต่างๆ ไม่มีคนที่มีจิตอาสาแล้ว สังคมก็คงขาดพลังขับเคลื่อนที่สำคัญ ที่จะเปลี่ยนแปลงสังคม โดยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ทุกคนในสังคมมีเป้าหมายเดียวกัน คือการเสียสละทั้งร่างกาย แรงใจ ด้วย

จิตอาสา เข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา และพัฒนาสังคม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จึงเป็นการช่วยลดความเสี่ยงเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัยโดยเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว การปฏิบัติงานจึงต้องมีความตื่นตัวในการเฝ้าระวังภัยอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นการลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน ทำให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่ประชาชน และคนในชาติต่อไป

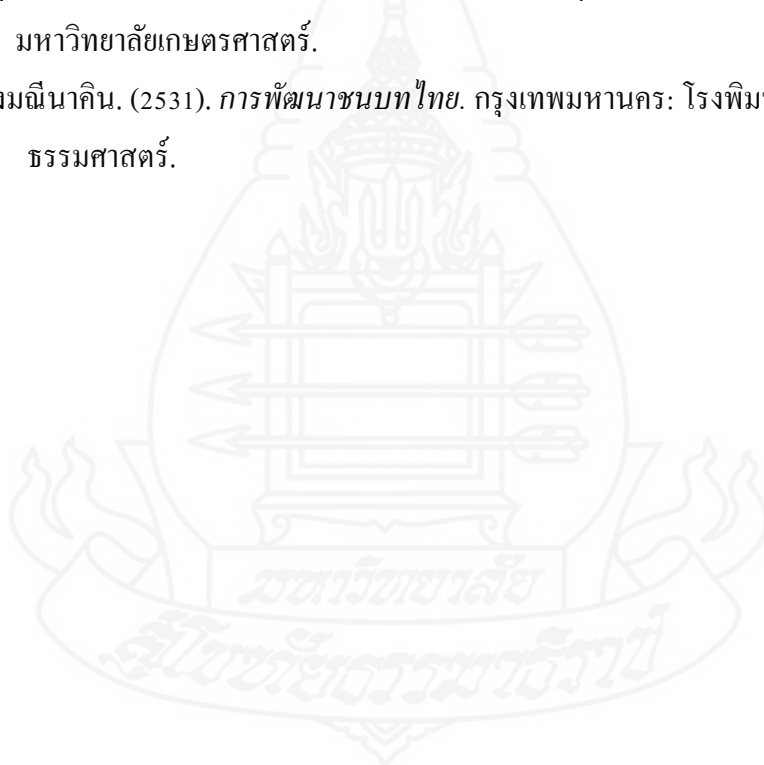

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ พวงงาม. (2542). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. ม.ป.ท. 2545. จุฬารัตน. 18(1).
- เกศินี พรหมตัน. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล. ตำบลแม่โจ้ อำเภอแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ชิต นิลพานิช และกุลชน ธนาพงศธร. (2532). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชนบท. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน . (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทวีป คงเทียน. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารองค์การส่วนตำบลเป็ริง อำเภอ บางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและ พัฒนา ประชาคมเมืองและชนบท ไม่ได้ตีพิมพ์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนดุสิต, กรุงเทพมหานคร.
- ชนะกุล ทับทิมไทย. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเจ้าหน้าที่ ป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน ในท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณี ตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร.
- บุญมี รัตนะพันธ์. (2543). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาหมู่บ้าน: ศึกษา เฉพาะกรณีอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ประสพสุข ดิอินทร์. (2531). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกำนันผู้ใหญ่บ้านใน ภาคเหนือ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์พงษ์ โสภารัตน์. (2554). การปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย พลเรือน (อปพร.) ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. (สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). วิทยาลัยทองสุข, กรุงเทพมหานคร.

- ปรีวัตร ชมเกิด. (2560). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์*. การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 17 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- พงศ์ชาย จำเนียรไวย. (2540). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาชนบทในระบบการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.): ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอ่างทอง*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. (2531). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคน. (2531). *การพัฒนาชนบทไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามสัมภาษณ์ เพื่อการวิจัย

เรื่อง บทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์นี้มี 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัคร
ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี โดย
คำถามยี้ดกรอบแนวคิดบทบาท 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) บทบาทด้านการฝึกอบรมในการบรรเทาสาธารณภัย
- 2) บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 3) บทบาทด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- 4) บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์นี้ จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยใน
ภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลเสียต่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ทั้งในหน้าที่และการปฏิบัติงานแต่อย่างใด โดย
แนว คำถามในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ชุด ใช้กับผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ คือ
เจ้าหน้าที่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝ้อ
จังหวัดอุดรธานี

แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้การสัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....

ที่อยู่ บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด..... หมายเลขโทรศัพท์.....

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์

1. อายุ..... ปี

2. เพศ.....

3. ระดับการศึกษา.....

4. อาชีพ.....

5. รายได้/เดือน.....บาท

6. ระยะเวลาการเข้ามาเป็นสมาชิกของ อปพร.ตำบลหายโศก..... ปี

ลงชื่อ...../ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย).....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา.....ถึง.....น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้การสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี โดยคำถามยึดกรอบแนวคิดบทบาท 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) บทบาทด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2) บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 3) บทบาทด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- 4) บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย

1. เพราะเหตุผลใด ท่านจึงมาสมัครเป็น อปพร.ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโศก อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี

2. ท่านปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ อปพร.ที่ประกอบไปด้วยทั้ง 4 ด้านนี้ หรือไม่ อย่างไรบ้าง บทบาททั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 2.1 บทบาทด้านการฝึกอบรมในการบรรเทาสาธารณภัย
- 2.2 บทบาทด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 2.3 บทบาทด้านการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- 2.4 บทบาทด้านการกู้ชีพกู้ภัย

3. ในการปฏิบัติหน้าที่ของ อปพร. ทั้ง 4 ด้านนั้น ท่านประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานอย่างไรบ้าง

4. ท่านมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของ อปพร. ทั้ง 4 ด้านนั้น อย่างไร

ภาคผนวก ข
การเก็บข้อมูลวิจัย

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	พันจ่าโทบุญฤทธิ์ จอยเอกา
วัน เดือน ปีเกิด	6 กุมภาพันธ์ 2522
สถานที่เกิด	อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี พ.ศ.2547
สถานที่ทำงาน	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 14 อุดรธานี กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย
ตำแหน่ง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

